SUSCRIPCIÓ
Barcelona . Una pesseta al mes
Espanya . . 4'50 pessetes al trimestre
Extranger . 9'00 id. id.
Pagant per anyt, una pitiseta de Model

EL:POBLE:CATALÀ

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
CARRER DE SANT PAU, 6, PRINCIPAL
IMPRENTA
CARRER DE FORTUNY, CÚM. 2 TERS.
TELÈFONS
REDACCIÓ, 723 - - IMPRENTA, 2.298

ANY X.-NUM. 3,134 | BARCELONA, DILLUNS 13 D'OCTUBRE DE 1913 | UN NÚMERO, 5 CÉNTIMS

Fàbrica de Teixits de fil
i les seves confeccions
FILLS D'ANTONI FELIU

MARCA REGISTRADA

Aquesta casa ofereix al públic els productes de la seva industria en els locals recentment inaugurats en el carrer d'En **Fontanella, núm. 9.** A PREUS DE FÁBRICA
LLANÇOLERIA.- MOCADORS.- JOCS DE LLIT.- ROBA DE TAULA-.TOVALLOLES

L'Esglesia i el Nacionalisme

Una circular confidencial del Nunci del Papa a Madrid, aconsella que's vigili els religiosos biskaitarres i catalanistes.

Entre els patriotes bascs ha produit emoció immensa un document que acaba d'ésser divulgat. Se tracta d'una circular confidencial del Nunci del Sant Pare a Madrid trametent instruccions del Vaticà als superiors de les ordres religioses espanyoles respecte a l'intervenció dels séus individus en la política. El document té importancia i gravetat, puix demostra les tendencies antinacionalistes de lo que podríem dir-ne la burocracia de l'Esglesia catòlica.

Les frases de la circular, tot i essent agravioses per als religiosos catalans que siguin nacionalistes, són molt més dures per als biskaitarres. Se comprèn, doncs, que a Basconia hagi aixecat el document de la nunciatura protestes vehementissimes. L'orgue del partit nacionalista basc, «Euzkadi», en parla llargament, si bé suposa que la circular publicada és apòcrifa. Mes se veu trou, en tot el restant del que diu, que la té per ben autèntica. Fins ara l'han publicada uns sis o vuit diaris catòlics, entre ells «El Siglo Futuro» de Madrid, i no ha estat desautoritzada. En tant a confirmar-la públicament, és clar que les autoritats eclesiàstiques no ho faràn, per tractar-se d'un document confidencial. Però la prova de l'autenticitat del mateix és el silenci de les tals autoritats. Si aqueix silenci dura alguns dies més, ja no quedarà cap dubte.

Les instruccions que dóna la circular són, llevat de la finat, prudents i raonables des del punt de vista de l'Esglesia, ja que se limiten a indicar que'ls religiosos no han de barnejar-se en les lluites polítiques. En això el tret va principalment contra els carlins. Mes en la darrera instrucció, els buròcrates eclesiàstics, imitant els buròcrates de l'Estat, cauen en l'error vulgarissim de considerar el sentiment nacional com una mera opinió política. Dir que els religiosos no han d'ocupar-se de política, serà just o no ho serà, però és una afirmació defensable. Lo que no pot defensar-se és el dir, encara que sols sigui implícitament, que'ls religiosos no han de tenir sentiment nacional, si no és el sentiment castellanista que s'amaga amb el nom de patriotisme espanyol. D'altra banda, els termes en què's parla en la circular dels religiosos catalanistes i biskaitarres, no poden ésser més desconsiderats ni més indelicats. Vegi's, a continuació, la referida circular, íntegrament reproduida:

«Habiéndoseme comunicado por la Secretaría de S. S. ciertas instrucciones de la S. C. de Religiosos relativas a la conducta que deben observar los Regulares en España, a fin de proceder acordes y sin divergencias en puntos de tan capital importancia, me complazco en comunicarlas a V. S. para que, interponiendo el influjo de su autoridad, procure urgir con el mayor celo y eficacia entre los súbditos confiados a su paternal solicitud el fiel cumplimiento de cuanto en ellas se contiene:

1.º Como los Religiosos deben merecer la confianza de todos los fieles, es necesario que no se interesen por ningún partido político, sino que estén y se muestren ajenos y superiores a todo partido.

Los Superiores mayores de Ordenes y de Institutos Religiosos pondrán especial diligencia en que sus respectivos súbditos:

a) Se abstengan de polémicas y disputas meramente políticas.

b) No se ocupen de política en la dirección espiritual de las almas, ni en la predicación, y esto con tanto mayor motivo cuanto que en tal concepto han tenido lugar no pocos avisos.

c) No fomenten los choques o discusiones interiores causadas por pasiones políticas.

2.º Los Superiores deberán tener presente que algunos Religiosos, aun insignes, pero de diversas tendencias políticas, dando consejos frecuentemente contradictorios a católicos eminentes, causan daño y confusión en la orientación político-religiosa de España.

3.º Procuren los Superiores mayores que en las Revistas ascéticas, tan numerosas en España, no se aluda a personajes políticos, no se trate de asuntos políticos, de tal suerte que leídos por los adversarios y, tal vez hasta en las Cámaras, puedan suscitar odios contra los Religiosos y promover contra ellos medidas de rigor.

4.º En la Sociología vean la manera de refrenar los ardores de aquellos que quisieran imitar a los célebres abates democráticos de Francia y de Bélgica, tanto más cuanto que el prurito de introducir en España todo lo que viene del extranjero es cosa muy peligrosa, como ya se advirtió en carta de la Secretaría de Estado al Obispo de Madrid.

5.º Vigilen el «bizkaitarrismo» de algunos Religiosos vascongados, los cuales, con esa actitud separatista, no sólo pierden el espíritu de la Orden, sino que se hacen odiosos al Gobierno y a la Nación. Conviene que vigilen también el «catalanismo», aun cuando en este último parece notarse menos falta de prudencia y moderación.

Hasta aquí las instrucciones, cuya aplicación se fía al celo y vigilancia de V. S. esperando que además de comunicárselas, hará lo posible porque todos sus súbditos las observen, ateniéndose, no solo a la letra, sino, aun más al espíritu que las informa, y rechazando en la inteligencia de las mismas toda interpretación apasionada o tendenciosa con aquella franca y leal fidelidad que caracteriza a los hijos sumisos de la Santa Sede.

De esta suerte cooperarán todos los Religiosos a mantenerse unidos con una sola norma de sano criterio, y serán lazos de unión para cuantos les rodean, procediendo todos con unánime esfuerzo al mayor triunfo de nuestra santa fé en esta católica nación española.

Con este motivo me es muy grato reiterar a V. R. las seguridades de mi aprecio más distinguido. — Su atento seguro servidor Q. B. S. M. — † Francisco, Arzobispo de Mica, Nuncio Apostólico. — (Es fiel copia).»

Ja ho senten, doncs, els nostres catòlics: cal que les autoritats eclesiàstiques «vigilin» els religiosos biskaitarres i catalanistes. Sort que en els darrers «sembla» notar-se menys manca de prudencia i moderació! Es precís que els religiosos no es facin odiosos a la nació — és a dir, als espanyolistes unitaris — ni al govern, encara que aquest sigui el govern d'En Romanones.

No és d'ara que l'Esglesia i la curia romana prenen una actitut hostil al nacionalisme, ni és sols a la península ibèrica on això succeeix. La burocracia eclesiàstica és humil servidora dels grans Estats, dels poderosos de la terra, i abandona els febles i els opresos.

Si al menys això servís d'escarment als pocs nacionalistes vaticanistes que hi ha a Catalunya! Si servís sobretot de lliçó al partit nacionalista basc, d'un catolicisme fanàtic, intolerant, mig-eval! No hi ha al món catòlics més ardents que'ls nacionalistes bascs, per als quals qui no és catòlic submís no pot ésser nacionalista ni quasi persona honrada. El Manifest del séu partit declara que'l nacionalisme èuskar s'encamina EN PRIMER LLOC, ¡ha que'l poble basc seguéixi, fervorosament les ensenyances de l'Esglesia Catòlica, Apostòlica, Romana, com les va seguir i observar en temps passats, amb exclusió absoluta de tota doctrina condemnada per l'Esglesia Catòlica.» Doncs ja hem vist com paga la burocracia eclesiàstica a qui bé la serveix.

Ciutadanes

Fa dos o tres dies, en aquestes mateixes columnes, se parlava de la ridícula vacuitat dels brindis oficials. El que això escriu se sentí ofès, sinó ofès molestat, de que en boca del séu rei, el quefe de l'Estat, s'hi posessin galanteries frèvoles, afirmacions d'un entusiasme fals, orientacions per al pervindre vagues, de tota vaguetat.

Però, hi ha la llei de compensacions i després dels brindis de les festes presidencials, ens arriba el document admirable que és la convocatoria dels presidents de les Diputacions catalanes, als diputats provincials, diputats a Corts i senadors de Catalunya.

Aquest document si que no és un paller, sense pal, i sense gra. Aquest document sigui qui en sigui l'autor o els autors, és una formidable peça forjada; cada cop de martell és una afirmació.

En quinze ratlles se fa l'historia del projecte, de l'adhesió a ell de tots els partits polítics catalans, de les dificultats misterioses que sorgeixen, quan sembla més a punt d'ésser aprovat.

En el document se fa constar aquell moment d'esperança, governant En Canalejas. Era cosa feta. Les Mancomunitats serien aprovades.

Després tot lo contrari.

Fins aquí el missatge no diu res de nou. No és palla, però no és gra. El gra és en lo que segueix:

«Trista cosa és i de perniciosos conseqüencies, que una aspiració feta centre d'idealitats i d'esperances a la nostra terra, que avui té la virtut d'unir a tots els catalans, a l'arribar a Madrid i caure en el clòs de la política general, sigui convertida en joguina de rivalitats polítiques...»

«La decepció de Catalunya serà fonda i immensa...»

«O ara o mai...»

Sinó és ara... «Podrà després d'una ferbre d'exaltació, d'una lluita de mutues estridencies, tornar a venir una treva favorable a la pacificació dels esperits, però tingui's ben en compte que la fòrmula que allavors podrà restablir l'harmonía, ja no serà pas la de les Mancomunitats; caldràn concessions més altes.»

Veieu? Això si que és gra. Això si que són paraules que pesen com una llosa, cremen com una brasa i tallen com una guillotina.

No sabem si En Romanones i els séus, si En García Prieto i els devots d'En Montero Ríos, si els reformistes, els jaumins, els radicals, i sobre tot els qui a En Maura segueixen hi pararàn esment en la tal convocatoria.

Si n'hi paren, veuràn que en ell no hi ha qüestió política, sinó l'expressió del sentiment de Catalunya.

Del sentiment i de la conveniencia. Els

Del sentiment i de la conveniencia. Ells

ja saben o deurien saber que estem molt escamats. Aquestes visites darreres, no han sigut pas, a casa, cosa grata.

Hi ha el vi; hi han els teixits; hi ha un poble que no creu en les guerres, que les avorreix.

Però a més (a cau d'orella) hi han unes altres gents que reparteixen fulles contra les aliances. Aquestes gents ho aprofitaríen tot.

I aquesta gent que avui crida, per coses que no són la Mancomunitat, deuen guardar els séus crits per a això. Tot lo demés, ara per ara, és poca cosa per a nosaltres.

Ells i nosaltres i altres i altres devem aprofitar el moment, però no més per a Catalunya.

No aprovar les Mancomunitats és portar-nos a un estat molt més violent que'l que ens portà a la Solidaritat Catalana.

I ara, per a acabar, la meva felicitació senyor Prat de la Riba, perquè la seva ploma ha sabut retornar a les velles estridencies, veient l'inutilitat de les proses mesurades i les actituts d'anyell.

M. REI

ECOS

DIA TRETZE D'OCTUBRE. Cada any en un recó del cementiri civil, damunt de terra sense flors i sense marbres, benedida com un troç de camp pel sol i per la pluja, terra oberta al món i que del món reb el pensament de dolor i d'entusiasme, el fervor d'uns quants grupus de fidels, no d'En Ferrer, sinó de la mort d'En Ferrer, aixeca amb roses el panteó efímer d'aquell home que tot el món va veure morir.

Ahir, diumenge, vigilia de la jornada ferrerista, alguns volgueren visitar la tomba del fusellat. A l'hora baixa, quan el sol vermellejava, érem un centenar. Un jovenet magre, groc, endolat i amb una xalina romàntica, que amb un grupu de companys portava una corona, digué unes paraules ingènues i lacòniques. Mentres les deia, tothom se descobrí; unes dònes ploraren; molts homes feren esforços per a contenir l'emoció i en tant el sol encenía la terra, com en una pàgina alegòrica d'En Zola. Apareíxiem sots les flors funeràries i l'adolescent pàlid, envoltats per les lumináries capvesprals, com iniciats d'una secta que enfortís la seva fè a l'entorn de les tombes heróiques.

I era tomba tota la terra que trepitjàvem perquè ningú sab on són les despulles de l'ajusticiat, perquè ni una pedra, ni un ferro diu on l'enterraren, perque per a averiguar-ho serà precís que passin els cinc anys que fixen les lleis. ¿Qui sab si, temps a venir, la tomba d'En Ferrer tornarà la tomba simbòlica de tots els nostres morts? ¿Qui sab, també, si del 13 d'octubre ne farem el nostre día de difunts?

—o—

AL'ULTIM ahir sortí «El Día Gráfico». Encara que amb certes deficiencies, que ell mateix confessa, deficiencies fatals, naturalíssimes, per als professionals que tenim com a dogma el que el primer número sempre és el pitjor, constitueix un gran diari, redactat pulcrament, servidor de novitats, amb un bell matiç literari que posa en les aixarreides gazetilles i informacions, la gracia del mot selecte. Si els gravats no acaben de plaure publicaren en compensació un article d'En Gabriel Alomar, admirable i amb audacies que'l nou diari, amb caballeresca tolerancia, no ha volgut desvirtuar, que llei i tradició dels periodistes del bon tò és el fer-ho.

No cal dir amb quina cordialitat agraim i retornem la salutació que endressa a la premsa i lo que sincerament ens alegraría que arribés a no tenir cap més defecte que l'estar escrit en castellà.

—o—

APORTEM a la novitat periodística, la d'un «potin» referent al nou diari.

Contan que necessitats els lliberals monàrquics d'un diari, feren a don Romàn Fabra, propietari d'«El Dia Gráfico», proposicions de compra-venda que ell rebutjà. Un lliberal-monàrquic barceloní deu ésser segurament un devot de la Santa Insistencia, i veient que no podien obtenir amb diners el periòdic anunciat, apel-laren a les temptacions de la vanitat, prometent al senyor Fabra un títol nobiliari i al que tenía d'ésser director una gran creu, I novament els hi fou negada la venda del diari.

Un admirable gest aristocràtic, el del senyor Fabra. Crear un diari, imposar-lo, fer-lo una força cultural, portar a la ciutat i a cada casa una mica d'espiritualitat i de curiositat pel desfilar de la vida, aporta a un home més honor que'l d'un escut d'armes i més fama que la d'una corona decorativa en el paper d'escriure i en la portelleta de l'auto.

—o—

ESCAMPAREN les agencies telegràfiques l'assistencia d'En Salvatella al concert del Teatre Reial en honor d'En Poincaré. Concert oficial com era, algú extremà una tonta intransigencia, com si l'escoltar música, davant de monarques, tingués quelcom que veure amb el vell programa federal o les bases de l'U. F. N. R. La coincidencia de seure al costat d'En Melquiades Alvarez i d'un altre diputat reformista, feu parlar també de coincidencies que no eren de butaca precisament.

En Salvatella assistía al concert, conversant amb els seus amics, els diputats reformistes. En Romanones se'n adonà. Una mica nirviós no deixava de mirar al grupu dels diputats i sobre tot al nostre amic, fins que aquest, al trobar-se amb la mirada del president el saludà. En Romanones li va fer un gest d'estranyesa, obrint més els ulls i assenyalant amb el dit als diputats reformistes, com dient:

—¿També vostè, amic Salvatella, és dels d'En Melquiades Alvarez?

En Salvatella se posà la mà esquerra al pit, obrí, ple de sorpresa, els llabis i amb la mà dreta feu un gest molt refinat i enèrgic, responent mudament a l'interrogació presidencial:

—Jo? Qué jo soc també dels d'En Melquiades? No, senyor, no.

En Romanones respirà satisfet. I els dos gestes corregueren per Madrid arribant abir a la nostra redacció.

L'Assamblea del 24

Tot el nostre entusiasme, tota la nostra simpatía, la contribució més plena, cordial i íntegra, per a aquesta Assamblea que han convocat els presidents de les Diputacions catalanes i per a les resolucions que en ella s'adoptin, si, com no pot ésser altra cosa, aquestes responen a lo que dignament s'imposa a Catalunya.

Els ajornaments immotivats de la llei en que's condensa la mínima aspiració de Catalunya, l'ajornament, potser definitiu, que vidrà, si, com tot fa veure, En Romanones cau, abans o poc després de l'obertura de les Corts, exigeixen una actitut enèrgica, forta, que dongui l'impressió als nostres enemics de que ja no tolerarem aquest joc de farces en que no's lluita per ésser gran i es sacrifica a les banderies de grupu l'aspiració catalana.

Però que no passi lo de sempre. Que no hi hagi qui emprengui una acció amb molta furia, i després a mig camí recomani calma; que no hi hagi qui vulgui pactar, transigir, negociar; que no surti qui'ns sofistiqui el projecte canviant o modificant quelcom d'ell.

No sigui això tirar aigua al vi de l'entusiasme que se sent per la pròxima Assamblea i les decissions que la seguiràn. Creiem en ella i esperem d'ella. Però ne'ns sembla fòra de lloc ni inoportú, que al costat de tot el nostre entusiasme per l'Assamblea, demanem que tots els que hagin de del-liberar pensin en la greu befa que s'està fent a Catalunya, en l'exemple d'altres lluites passades, en l'ineficacia de les actituts resignades i en les manyes de qui té la mà trencada en dividir-nos i convèncer als catalans amics de deixar-se convèncer.

S'anuncía que En Romanones caurà aviat; que darrera d'ell vindrà En Maura, amb o sense ministeri posat a càrrec d'En Villanueva o En Weyler, i en Maura, senyors, és l'autor d'aquell projecte d'Administració local que tant contentà a alguns catalans. ¿Es inoportú, així, recordar experiencies passades i demanar que'ls accords siguin propis del moment i dignes de Catalunya?

Des de Figueres

Un arcalde republicà, trencant un accord de l'Ajuntament, «besa l'anell» al bisbe de la diócesi.

En la sessió que l'Ajuntament va celebrar dimecres prop-passat, va donar-se compte d'una comunicació del rector de la parroquia, convidant a l'Ajuntament a la recepció del bisbe.

L'alcalde va intentar que rès se digués sobre la mateixa, amb el «nobilíssim» intent de poguer ostentar la representació de l'Ajuntament, per allò de que no s'havía pas dit lo contrari; però el regidor que firma, maliciant lo que ara s'ha fet patent, va proposar que «s'accordés quedar enterat de l'ofici al convía, i no acudir a la recepció del bisbe». L'Ajuntament, per unanimitat, «amb el vot del senyor Santaló», va aprovar lo proposat.

I malgrat això, avui, el senyor Santaló, mudat de cap a peus, i lluint una vara que, a espatlles de l'Ajuntament, va fer-se construir temps endarrera, ha anat a esperar al bisbe, ha fet acte de sumissió davant d'ell, i ha format part del remat catòlic que ha travessat la ciutat.

Potser vulgui justificar la seva «feta» amb l'argument carrincló de la seva doble personalitat. Però, en un alcalde com el nostre, quan la vara és té per voluntat dels regidors, no's pot invocar la calitat d'alcalde com a contraposada a la de president de l'Ajuntament. Havent la Corporació municipal accordat no assistir a la recepció del bisbe, de cap manera devía el senyor Santaló, a no ésser com a ciutadà simplement, assistir a la manifestació carca d'avui.

Ja hi estem acostumats a les estranyeses del senyor Santaló, i ja poden recordar els llegidors d'El POBLE CATALA la seva entramaliadura amb lo de la bandera. Encara aleshores va tenir una mica de tàctica, i, per no trepitjar un accord, va llogar a un infeliç per a presentar aquella «cèlebre proposició».

Però lo d'avui ja passa de mida.

Veiam si, com quan lo de la bandera, tornarà a demostrar-se que no hi hà en la majoría dels nostres regidors, prou conciencia de la dignitat del carrec.

RAFEL RAMIS

11 octubre de 1913.

Plana económica d' "El Poble Catalá"

Sumari de la XVI, que sortirá demà

«L'Escola de Blanquería de Barcelona», per Pere de Prades. — «Les obligacions del Tresor», per «Report». — «La qüestió sucrera: Un informe notable». — «L'Hispano-Venezolana». — «Estudis agraris: l'Economía en el camp», per Pere Llovera, —«L'industria minero-metal-úrgica espanyola». — «Revista Bursátil». — «Crónica Financiera».

FILLS DE F. MAS SARDA
RAMBLA DEL CENTRE, 23. - BARCELONA

Negociem els cupons vençuts el primer del corrent i paguem a raó de 15 pessetes lliures d'impost i comissió, el cupó número 20 de les Accions Foment d'Obres i Construccions.

CASA MARTÍ
REGALS: Joieria, Platería, Rellotgeria Objectes d'art, Máquines fotográfiques, porcelanes, mobles, etc., etc., a preus sens competencia i de veritable ocasió. Estalvia temps diner tota persona que fa operacions en la mateixa. - **Unica a Barna. St. Pau 28**

De Política

Notes i comentaris

El nostre director

Continúa en la presó el nostre director senyor Puig de Franch, rebent cada dia, però sobre tot ahir, nombroses visites de ciutadans que així li testimonien la seva simpatía i l'adhesió a la causa que a ell li val l'actual persecució.

Diem persecució perque no és altra la paraula. Encara no se li ha pres cap declaració des de que es a la Model, ni s'ha lograt fins ara que se'l passés a polítics, malgrat l'ésser el delicte per medi de l'imprenta i tant clarament inclòs en la mena de delictes que en diem polítics.

No obstant això, el senyor Puig de Franch conserva tota la seva fortalesa moral i no tem les resultes del procés, segur com està de que no pot venir condemna per unes anodines paraules criticant els actes públics d'una autoritat militar.

Eleccions

Aquesta tarde, a les tres, se reunirà en el C. N. R. la Comissió electoral de l'U. F. N. R.

En la tomba d'En Ferrer

Malgrat ésser avui el dia en que's compleix el quart aniversari de l'afusellament d'En Ferrer, varen ésser molts els ciutadans que ahir per escaure's en diumenge, varen anar al cementiri per a visitar la tomba del fundador de l'Escola Moderna.

A l'hora que hi vàrem anar nosaltres, les quatre de la tarde, hi havíen corones i rams de flors de la Junta Municipal radical del districte setè, de l'Agrupació Lliurepensadora de Gracia, de la Casa Editorial «Publicacions de l'Escola Moderna», de les famílies de N'Anselm Lorenzo i Cristófol Litrán i de l'Agrupació Femenina Socialista.

Poc després arribaren les noies de l'Escola Frobel del carrer de Salvá, acompanyades de la seva professora, que deixaren damunt la tomba un hermós pensament.

Els del grupu «La Revuelta», portaren també una corona. En nom del matéix, dirigí breus paraules als congregats el propagandista «Pierre».

Foren molts els particulars que deixaren també flors, corones o bé la targeta.

Hi havía, entre ells, nostres companys Andreu Nin i Marius Aguilar.

Al deixar el cementiri, ens trobàrem amb una comissió del «Centre Obrer», del carrer de Ponent que portava una corona.

El governador va pendre extraordinaries precaucions en previsió de lo que pogués ocórrer.

La carretera de cán Tunis i el cementiri, estaven ocupades militarment per forces de la guarda civil i de policía.

Els socialistes

En l'Assamblea general celebrada ahir, a la tarde, pel Centre Socialista de Barcelona, va quedar constituit en la següent forma el Consell Directiu del mateix:

President, Josep Comaposada; vice-president, Martí Vilanova; secretari primer, Andreu Nin; secretari segón, Lluis Soler; Tresorer, Lluís Andreu; comptador, Ramón Sabater; vocals, Enric Sáez, Blai Ferrajoli, Manuel Escorsa.

El senyor Carner

El «Baix Penadès», del Vendrell, elogía molt les gestions del nostre amic, el diputat per aquell districte, don Jaume Carner, amb motiu de la rierada que desolà aquella bonica vila.

En la visita que'l director d'Agricultura, senyor Tesifont Gallego feu al Vendrell, s'entrevistà amb el nostre amic, prometent-li aquell que pel séu Departament se giraría desseguida una quantitat per a aliviar la trista situció d'aquella vila. Así fou, en efecte. Tant prompte arribà a Madrid remetè a l'alcalde del Vendrell vint mil pessetes per a reparar les carreteres no més en el terme del Vendrell.

Aquesta conducta ha valgut al senyor Gallego i al senyor Carner l'agraiment d'aquella població, tant desgraciada per contínus flagells.

Varies

Un catalanista de Montblanc ens demana fèm constar que l'orador d'aquella població, que va pendre part en l'acte regionalista de Comudella, no hi representava, com deia «La Veu», a cap element catalanista d'aquella vila, perquè cap d'aquests seguéix la política que allí segueix dit senyor, política que no té res que veure, per lo que ens expliquen, ni amb el regionalisme ni amb el nacionalisme.

—Se'ns prega la publicació:

«Es fortament escandalosa la conducta que d'alguns tamps a aquesta part ve seguint el senyor delegat regi de primera ensenyança en lo que's refereix a la collocació dels mestres agregats. Aquests foren creats per l'Ajuntament amb el lloable propòsit de millorar l'ensenyança d'aquelles escoles que tinguessin una matrícula molt nombrosa; mes el senyor delegat procedeix tant arbitrariament en aquest assumpte que disposa traslats amb l'únic objecte de satisfer un senzill capritxo o bé complaure a determinada persona. I això és tant més censurable quan és molt discutible que'l senyor delegat, segons recents disposicions oficials, tingui atribucions per a ordenar tals traslats.

—La reunió que ahir devía haver-se celebrat en el Centre Republicá F. N. del districte nové, ha sigut aplaçada per al diumenge que vé, a les set de la tarde.

—Diu un periódic d'ahir:

«Personas de la intimidad del senador señor Junoy, afirman que éste ha escrito una carta al jefe del partido reformista, don Melquiades Alvarez, aconsejándole que en su discurso a los postres del banquete que en Madrid le ofrecen sus amigos, dedique un párrafo defendiendo las Mancomunidades, y excitando a sus correligionarios de Cataluña a que asistan a la asamblea magna de la Diputación, para dar más autoridad con su palabra y con su voto a las resoluciones que se tomen.»

Orientacions polítiques

Conferencia d'En Marcelí Domingo

Com anunciàrem, dissabte a la nit, l'eminent escriptor En Marcelí Domingo donà en el Centre d'Unió Republicana del districte setè la seva anunciada conferencia sobre el tema: «Orientacions polítiques». Hi va assistir un públic nombrosíssim.

Després de breus paraules de presentació del conferenciant, pronunciades pel president del Centre senyor Duart, el senyor Domingo començà la seva dissertació.

Començà dient que, malgrat els moments de confusió en que's troben, és més que mai necessari que la veritat es predigui en alta veu, arribant, si es precís, a predicar-la, com deia Sant Agustí, fins a l'escándol.

Diu que'l moments actuals son més difícils per la desconfiança que hi ha en el poble; peró que és encara més necessari parlar per a crear aquella confiança i aquest entusiasme que manquen.

Es comprén que'ls vells que han vist irrealitzada la seva obra, sentin l'amargor del desengany i de la desconfiança; els joves nó, perque tenen encara davant seu una serie de problemes per a resóldre, entre élls, i primordialment, el de la forma de govern.

Als vells no se'ls pot demanar mes que exemple de la seva bondat; l'activitat ha de deixar-se als joves. Ells són els que han de destruir la patria vella i construir la patria nova que han de deixar als seus fills perque nos trolin amb la mateixa herencia que'ns han deixat els nostres pares.

El desastre de l'any 1898 és el pecat que encara arrastrem nosaltres. Abans del 98 hi havien «camarillas» i «pronunciamientos» estúpids i barbres.

Aques a pat ia va callar l'any 93 i produeix l'estat de confusió actual.

Fa després el senyor Domingo un brillant historial de l'Espanya d'abans, superior a la d'avui i que va morir perque li va mancar l'ánim.

Espanya no ha evolucionat i els pobles que no evolucionen no's queden quiets, sinó que van enrera.

En Macías Picavea va sostenir que Espanya s'havia estacionat en el sigle X; En Costa, en el sigle XX; un i altre convenen en que ha retrassat.

Per tenir-ne una idea clara, se l'ha de comparar amb els altres països.

Mentres a Espanya es feien «camarillas», als altres països aixecaven fábriques i donaven una cultura; mentres a Espanya es feien «pronunciamientos», els altres países feien revolucions.

Afirma En Domingo, que'ls Estats Units no van vencer a Espanya per la seva superior organització militar, sinó per la seva superioritat espiritual. Era el mestre espanyol, l'agricultura espanyola, el poble espanyol decadent, mort, sense esperit, vençut per un poble fort, ric en energies i en talent.

Recorda les paraules d'En Salmerón quan deia que no s'havia expiat el desastre.

No s'han fet efectives les responsabilitats históriques del desastre. L'home que digué allò del «último hombre y de la última peseta» governà durant llarg temps. Han continuat governant els culpables de la derrota colonial.

Des de baix, el poble va fent efectives aquelles responsabilitats. Cóm? Creant l'actual confusió, no deixant governar en pau ni als liberals ni als conservadors. I entretant, el poble fuig del costat dels republicans.

Son les responsabilitats que'ls van compplint.

Mentres als altres pobles donaven als obrers les justes reformes i ventatges que reclamaven, Espanya governava amb les «camarillas» i amb els «pronunciamientos». Amb el desastre, el poble espanyol obrí els ulls. Tot perque des de dall no s'havia fet res. Des de l'any 98 que no s'ha deixat viure en pau a ningú.

Si demá governessin els republicans, com que han perdut xorcament quaranta anys, tampoc viurien en pau.

Quina es la patria dels nostres pares, que hem de destruir, i quina és la que hem de construir?

Amb gran claretat de conceptes i admirable riqueza documental, el senyor Domingo exposa la trista situació d'Espanya en lo que fa referencia als problemes de la cultura, al de l'agricultura, al de l'industria, i al religiós.

Aquesta és la patria dels nostres pares, i aquesta patria ni l'estimem ni la volem; peró amb això no n'hi ha prou. Es precís construir la nostra patria, la nova patria.

Han fracassat els directors, els métodes i els procediments de la política vella. S'han de crear els de la política nova, i per a això són necessaries molles condicions. La principal condició és la de la conseqüencia. Això no vol dir que's tingui de permanéixer sempre en el mateix lloc. Aquesta conseqüencia ha de consistir en arribar al fi del camí per on hem començat a anar, resoldre'l problema que hem plantejat. Traçar-se'l plan i resoldre'l.

El pecat de l'Unió Republicana no consisteix en la seva disolució, sinó en no haver resolt el problema.

El de la Solidaritat Catalana, no consistí en la seva desfeta, sinó en abandonar-la sense drogar la llei de jurisdiccions.

«El pecat dels homes que han sortit de la Conjunció per a fer un partit nou consisteix en haver-se separat sense realitzar la missió que'ls estava encomanada.»

A l'Anglaterra els movimens polítics deixen entusiasme, fé, una obra feta. A Espanya, després d'un moviment polític, queda desconfiança, pérdua de fé...

¿Qué és lo que hem de resoldre amb aquesta conseqüencia? No hi ha necessitat d'anar a cercar nous métodes i noves idees, perque ja'ls tenim. Sols hi ha necessitat de recullir les idees i fer-les animar pe poble.

La República Francesa no va fer més que arrenjar les idees que varen presidir a la gran Revolució i fer-les reals.

A Espanya no s'han escoltat ni les d'En Costa ni les d'En Picavea.

En Costa ens va donar la solució de la política hidráulica, del problema pedagógic, del de l'Hisenda. Va donar-nos fórmules per a regenerar i reconstruir Espanya.

Es creu que en el nostre país les idees no arrelen i això constitueix un error.

A Espanya no s'extenen perque no's propaguen.

En Costa volgué redimir a dissé milions de treballadors i es queixava de que no l'haurien ajudat en la realització de la seva obra.

No l'haurien ajudat, perque no sabien lo que's proposava, perque ningú els exposava les seves idees.

Es precís anar als camps, als recons més apartats, i moure als treballadors de la terra. Quan veig a davant meu que'ls homes del desastre van caient, no m'espanto. Lo que m'importa és que no perdi la fé ni l'entusiasme aquest poble del camp i de les fábriques.

Es el qui ha de salvar el país. Es cap al poble que hem d'anar nosaltres, els homes demócrates, els homes liberals.

El día que les idees redemptores s'estenguin, el poble s'encarregrá de fer-les cumplir, d'exigir-les.

Per això la joventut lliberal no s'ha de preocupar de conquerir el poder, sinó de conquerir el poble.

Les reformes democráticques, si el poble no les sent, no són efectives.

La legislació francesa i la llegislació anglesa, no són tant lliberals com l'espanyola, peró a Espanya no surten de la fredor de la «Gaceta» mentres que a França i a Anglaterra és el poble el que les ha imposades.

La llibertat i la vida — com digué Goethe —s'han de conquerir cada día. L'ha de conquerir el poble per a que mereixi les seves llibertats i si ell les conquereix, no'n tingueu cap dubte i no les perdrá.

La dissertació del senyor Domingo, que fou interrompuda diverses vegades pels aplaudiments sorollosos del públic, fou acullida al final amb una perllongada i sorollosa ovació, i rebent innombrables felicitacions.

L'Exposició d'Industries Eléctriques

Reuní ahir el Comité Permanent de l'Exposició Internacional d'Industries Eléctriques, entre altres diversos assumptes de tràmit acordá aprovar el Reglament de Jurats i Recompenses i el d'Expositors recolgueni que aquests reglaments, així com tot lo referent a propaganda es traduciri a diversos idiomes per a enviar-lo a l'estranger, i que estigui preparat per a que a primers de novembre vinent es pugin començar els treballs d'adquisició d'expositors.

Es nomená una ponencia per a estudiar les posicions de contacte per a l'aportació d'elements productors a l'Exposició.

També s'aprová en principi el nomenament d'una Comissió que's subdividirá en unes altres especials, les quals visitaran totes les capitals estrangeres, on hi ha Comissions permanents d'exposicions, a fi de posar-se d'accord per a la concorrencia al nostre gran Certámen, i ensems visitaran les Cambres de Comerç i totes aquelles entitats que tinguin relació directa amb les produccions que puguin concórre a la nostra Exposició. A l'efecte d'aquest accord, es donà un vot de confiança al president de la Comissió Permanent, don Joan Pich, per a visitar a totes aquelles personalitats, a les quals es convidará a que formin part de les esmentades Comissions especials, es noms de les quals es donaran aviat a la publicitat.

Així mateix s'accordá telegrafiar al Govern donant-li mercés per la publicació de la R. O. declarant exemtes del pagament de Drets de Duanes a tots els productes que figurin en l'Exposició Internacional d'Industries Eléctriques.

S'aprová l'acta del Tribunal del Concurs de mecanógrafs políglotes, proposant ocupin les dugues places vagants els senyors don Josep Palau i Miquel Sabaté, accordantse donar oficialment les gracies als Catedráticks que formaven el referit Tribunal.

També accordá el Comité trametre les gracies a les entitats que s'han ofert incondicionalment al Comité de l'Exposició i finalment, es va acordar estudiar un projecte de tramvia transbordador que des del Tibidabo ha d'empalmar amb un altre de elèctric també que circularà per l'interior del clós de l'Exposició.

La vaga dels carrilaires de Manresa

Segons diuen de Manresa, els vaguistes del ferrocarril de Manresa-Berga han celebrat un miting, accordant amb entusiasme i visques la continuació de la vaga.

Presidí el company Vidal, actuant de secretari el company Vinyoli.

El local estava plè a vessar, havent-hi bon nombre de vaguistes de les poblacions de la línia, i representacions dels ferroviaris del Nord i de varies societats obreres.

Feren us de la paraula els companys Vinyoli, Llopis, Suñol, Más, Vizcarra, Santjust, Torras i Domènec.

La presidencia resumí, accordant-se com he dit, seguir la vaga per aclamació.

***

Un dels diaris d'aquella ciutat diu amb data de dissabte.

«Malgrat lo que diguin els informes oficials, el servei de passatjers és fa amb grans deficiencies i irregularitat.

I tal vegada per això no viatja el deu per cent de lo que's viatjava abans de la vaga.

Les mercaderies no's transporten perque no hi hà personal. Per altra banda, la Companyía del Nord ha donat ordre de que no's facturi rès amb destí a la línia de Manresa-Berga.

Segons nostres noticies, així el material com la línia és troben en un estat deplorable per l'egoisme de la Companyía, que no pensava més que en repartir dividendos als accionistes.

¿No indica això la poca seguretat que hi hà en aquella línia i més ara que el personal no és pràctic en el terreny ni en el funcionament de les máquines?

Si s'ha de lamentar alguna desgracia ¿de qui serà la culpa?

Pensi el senyor governador que això no pot ni deu parmetre's que segueixi i treuneixi les parts contraries per a buscar una solució.»

Els vaguistes han rebut dels seus companys de León el següent telegrama:

«Estamos prontos a prestar todo apoyo a vuestras reclamaciones.»

També han rebut cartes de varies organitzacions oferint la solidaritat moral i material.

L'esperit d'unió dels vaguistes segueix essent com el primer día.

La seva actitut pacífica i correcte és admirada per tothom. Això demostra la fè que tenen en la seva força i en la raó de les seves peticions.

—A darrera hora se'ns comunica que aprop de Gironella s'han trobat en plena vía tres trens que, gracies als veins de Gironella que han avisat al maquinista del descendent, que era de viatgers, no hà ocorregut una catàstrofe. Un passatger que s'hi ha trobat ens deia:

—Si arribém a topar, caiem tots dal tabaix del riu.

Això demostra que no hi hà ordre en el servei, que no hi hà seguretat i fa témer alguna catàstrofe.

¿On és tot aquell personal que cobreix les places dels vaguistes?

¿Què no hi hà qui'ls dongui sortides als trens?

I! això que deien que «todo estaba previsto»!

Es fa necessaria, urgent, l'intervenció de les autoritats en aquest conflicte, que ademés de reportar greus perjudicis no ofereix la deguda seguretat personal.

¡Tres trens junts en plena vía!

¿On és la direcció d'aquest servei?

EN EL PROGRES INDUSTRIAL

Obertura de curs

Ahir, a la tarde, es va celebrar en el Progrés Industrial l'obertura del curs de la classe de Teoría i Pràctica del Teixit, establerta des de fa alguns anys, amb èxit cada vegada creixent. En el local del Progrés Industrial s'hi va reunir molta concorrencia de socis i convidats celebrant-se una agradable i simpàtica festa.

L'acte d'obertura tenía per principal objecte donar compte del dictàmen emès pel Jurat sobre els treballs exposats en dita entitat pels alumnes de la classe de Teoría del Teixit el qual va donar el següent resultat:

Primer curs, Francisco Serra, calificació de sobressortint, Josep Taberner, Paulí Galceràn i Joaquim Mogas, notables; Miquel Pujol, aprovat.

Segón curs, Fidel Socías i Josep Cotet, aprovat.

Tercer curs, Josep Planas i Miquel Pujol, aprovat.

En la classe de mecànica aplicada al teier, don Lluis Rodergas, obtingué sobressortint.

Després de llegits aquests noms, que foren aplaudits, es pronunciaren varis eloqüents discursos, posant de relleu la labor realitzada pel Progrés Industrial, en pro de la cultura de la classe textil. La concorrencia nombrosa que va assistir a l'acte, va sortir altament complascuda i impressionada de tant bella i seriosa festa.

Es realment d'elogiar la tasca benemèrita del Progrés Industrial, el qual treballa amb remarcable entusiasme per la cultura i germanor dels obrers de l'art textil, amb una modestia i continuitat que encara la fan més simpàtica.

Una haçanya dels requetés

Fa dos o altres dies que per la Rambla i altres lloc públics, es passejava un cartell, anunciant una obra que's representa a en el Soriano, titulada «La suerte de la fea.»

En el cartell-anunci hi havía quatre o cinc capellans, de cares grotesques, com o piades del «Motin», que anaven montats en uns rucs.

L'anunci sembla que no fou de l'agrado dels requetés, dels «amos de la calle», com es diuen ells mateixos. I ahir matí sortiren disposats a tornar pels furs de la classe caricaturitzada, escampant-se en «guerrillas» per la ciutat, amb propósits guerrers, la cera farrenya, els punys closos i l'ánima plena de valor per la santa causa.

A l'arribar a la Rambla, trobaren el «cos del delicte», manant als seus conductors que es retiressin, junt amb l'anunci pecaminós. L'anunci i els portadors es retiraren, peró fou per a anar a la Plaça Reial, on els troberen per allá a les 12 del migdia els valents «guerrillers» de l'exércit de don Jaume. I allí hi hagué la batalla.

Els joves jaumins, sense encomanar-se a cap san, ni respectar les figures dels mossens, pintats en el cartell-anunci, començaren a cops de puny contra dit anunci, peró la policía, per la seva part, començá a cops de sabre amb els enemics del cartell. La batalla sigué seriosa, acabant amb la derrota de les hostes jaumines, el triomf del principi d'autoritat, i havent quedat presoners alguns dels de l'exércit que havía romput les hostilitats. Aquests presoners foren lliberats als pocs minuts.

De resultes del fet, i per a que no hi hagi pretext a posar les alteracions de l'ordre públic, l'obra causa de tot el conflicte, «La suerte de la fea», ha tingut la mala sort d'ésser sospesa, no poguent-se per lo tant representar més.

No sabem si l'obra tenía rés de punible per a pendre tal determini contra d'ella.

Els requetés, segueixen essent amos de la calle.

El día que's vulgui privar la representació d'alguna obra, no hi ha com declarar-la contraria a l'ordre públic, i fer algún estropici. Dóna bon resultat.

Servei Sismológic de la Societat Astronómica d'Espanya i Amèrica

Setmana del 13 al 19 setembre, 1913

Día 4. — Cap a les 18 h., 35., en la péndula N. S. i cap a les 18 h., 36 m., en la péndula E. W., comença a registrar-s'hi la repercusió d'un fort terratrèmol poc llunyà; cap a les 18 h., 37 m., s'inicia en ambdugues péndules la tercera fase.

L'amplada màxima de les oscil-lacions en la pén la E. W. és de 5'5 milímetres, i el period de 17 s.; acaba el moviment cap a les 18 h., 50 m. Aquests mateixos elements en la péndula N. S. són respectivament, 3'5 milímetres, 26 segons i 18 h., 43 m. Segons les últimes noticies, aquet terratrèmol s'ha sentit fortament a Nápols i a alguns pobles de la seva regió.

El president de la Societat, Josep Comas Solá.

Barcelona, 11, octubre, 1913.

Butlleti del Treball

ELS OBRERS DE L'AJUNTAMENT

Dissabte passat, l'«Asociación de obreros del Ayuntamiento» va celebrar reunió general, assistint-hi nombrosa concorrencia de socis.

Després d'aprovada l'acta de la junta anterior i l'estat de comptes, es va discutir la qüestió de l'arrendament de neteja i regs en lo que atany al personal i el president explicá les garanties ofertes per l'alcalde, per l'esmentat personal i els bons desitjos expressats per un dels individus de la comissió de l'Ajuntament a fi d'arribar a la municipalització de tant important servei públic.

Malgrat que es deu riciones es va entablar un l'arg debat en el qual hi varen intervenir els companys Rodríguez, Soler, Parcerisas (F.), Barbará, Mateu, Sabaté i altres, convenint tots en proseguir la campanya començada.

A l'esmentat efecte va nomenar-se una comissió perque s'entrevisti amb els regidors de la comissió consistorial a l'objecte de solucionar amb rapidesa l'assumpte.

Després d'altres qüestions de menys interés s'aixecá la sessió amb gran entusiasme.

Crónica de Xile

A la memoria de mossén Jacinto Verdaguer.-El nou Cónsol de Xile a Sant Feliu de Guixols.-Comiat de Na Marguerida Xirgu.-A Catalunya.

El día 26 de juliol tingué lloc en el Centre Català una hermosa festa en homenatge a mossèn Cinto. Des de la porta d'entrada que dóna a la Plaça d'Armes, fins al gran saló, estava fet un camí de flors naturals, amb una il-luminació esplèndida, destacant-se entre mig de flors i llorers l'escut barrat de Catalunya, donant la benvinguda an els invitats, que foren en gran nombre.

Entre ramells i garlandes artísticament distribuides pel nostre amic i compatrici don Frederic Masriera, sortien magnífics quadres de bronze repujat, cedits galantment per la fundició dels senyor Campins i Companyía.

El senyor Masriera llegí un discurs enaltint la memoria del gran poeta. Còpio a continuació un troç del discurs en que tracta de l'hermós quadre que per al Centre Català ha fet l'eminent artista En Ferràn Alvarez Sotomayor:

«Mentres a Barcelona se prepara l'erecció del monument que ha de trasmetre a les generacions de l'esdevenidor la venerable figura de mossèn Cinto, nosaltres, a l'altra part d'emón, seguint tant bon exemple, hem volgut també tenir un monument en aquest lloc i des de avui podrem contemplar-hi la venerada imatge de mossèn Cinto, hermosa joia d'art de l'inspirat pintor retratista En Ferràn Alvarez Sotomayor, fill de la régió germana, la pintoresca Galicia. Aquesta obra ve a enriquir nostra galería d'il-lustres catalans començada ja en el Centre Català amb les simpàtiques figures d'En Pitarra i En Guimerà.»

«El Centre Català té d'ésser en aquest país hospitalari com un troçet de Catalunya, on va per assumptes comerciales, nostre amic En Narcís Palet. La casa Peles és la més forta a Xile en la fabricació de xacolates, confits i doloços. Te sucursals a Concepció i Talca. Es amo també de la pastelleria més elegant que hi hà a Santiago.

FRANCESC GODÓ.

Santiago de Xile, 10 setembre de 1913

Pel Vendrell

El C. N. R. del Districte III i el club Catalunya Nova, sortiren ahir matí a fer una capta, en pro de la desgraciada vila del Vendrell.

Formaven la comitiva gran nombre de socis de la primera de dites entitats, el Catalunya Nova la Banda Municipal i altra banda, seguint tots varis carrers de l'interior, Rambles, la de Catalunya, el Passeig de Gracia, el carrer de Fontanella i altres de l'Aixamplis.

En la Rambla, davant la confitería del nostre amic, Lluis Pugdoménec, el Catalunya Nova, entonà l'«Empordà» i una altra de les moltes peces del séu repertori; aplegant-se al concorregut passeig una gran gentada que escoltà amb gran atenció als simpàtics choristes.

Es reculliren 704'50 pessetes, havent contribuit en gran manera la l'èxit de la capta, les senyoretes del Catalunya Nova.

INFORMACIO DE BARCELONA

Institut Catalá de Gimnástica Rítmica. — A l'objecte de facilitar l'ordenació es prega a tots els senyors que s'adhereixen a l'obra d'aquest Institut, tinguin la bondat de fer constar en la targeta d'adhesió que envien, si s'inscriuen en calitat de membres «protectors, actius o passius». Cal no més posar alguna d'aquestes tres denominacions a continuació de la firma.

—¡Arriba! PIPERAZINA Dr. GRAU.

A les quatre en punt d'aquesta tarde es reunirá en el saló de juntes del Palau de Belles Arts, baix la presidencia de l'alcalde, senyor Coll-Sabaté, el Jurat del Concurs actual d'Edificis i establiments urbans, per a procedir a la seva constitució i començar els treballs de classificació i examen dels edificis i establiments construits i inaugurats el passat any de 1912.

Ahir a la tarde's reuniren en la presidencia de la Cambra Industrial, els presidents de la Cambra de Comerç, Ateneu Barcelonés, Foment del Treball Nacional, Lliga de Defensa Industrial Comercial, Cambra de la Propietat i de l'Unió Gremial per a canviar impressions sobre l'estat de justificada alarma que ha produit en l'opinió les declaracions d'alguns homes públics, ressenyes de la premsa i constitució de comités hispano-francesos favorables tots a l'immediata negociació d'un tractat amb França.

Els reunits, unánimement consideraren molt perillós el començament de tota negociació en moments en que segons les declaracions oficials s'estan fixen relacions internacionals d'ordre polític, militar i financier, per la coacció que aquestes greus qüestions hauràn de causar als negociadors, i tots estigueren també conformes en presentar tot l'apoi moral a les entitats que representen els interessos de la producció, en el que's lesionessin en les futures negociacions.

Com a resultat d'aquesta reunió s'han expedit diferents telegrames al Govern expressant-li el criteri de les corporacions de Barcelona.

—CAMISERIA SANS, BOQUERIA, 32. Especialitat en camises a mida.

En la darrera sessió celebrada per la Cambra Industrial que va presidir don Lluis Sedó, després de la lectura de diverses comunicacions i sol-licitats, que passaren a les comissions corresponents, s'aprová entre altres, el següent dictamen: de la Comissió de Reformes Socials proposant, de conformitat a lo sol-licitat per la Lliga de fabricants de paper de Catalunya, es formuli per la Cambra una denuncia contra les fábriques de paper de las provincies de Navarra, Vizcaia i Guipúzcoa per incompliment de la llei del descans dominical.

Es nomená a don Ramón N. Soler per a formar part de la Junta organitzadora del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de l'Industria per a formar el vocabulari catalá de les industries textils.

Acabat el despatx ordinari la Cambra se

Folletó d'EL POBLE CATALA

CRONICA DE TEATRES

ROMEA: Estrena de «Mamá», tres actes d'En G. Martinez Sierra

Santiago i Mercé, fa més de vint anys que son casats, i es desconeixen l'un a l'altre. Ella era la filla d'un noble arruixat, jugador i de vida variable; passá la joventut d'una ciutat a una altra ciutat, per l'estranger, i un día, pel Carnaval, en un ball de máscares a Nica conegué a ell, l'home de vida enfortida pel treball. Els anys que han passat no han pogut atanyar aquestes dues vides oposades, fins que un moment d'enguinia les fa mutualment descobrir-se. El pare de Mercé, don Ferrán, en una escena, diu tota la veritat a l'espós: Mercé és un ángel que no sab dur el llibre de caixa, peró això ja devía haver-ho comprés fa vint anys; si te agradá fou perque era diferent de tu, perque era alegre i frívola, i lo que voltes era distreure't del teu aborriment d'home que treballa. Per tot lo que passa en la comedia, abans d'arribar a aquesta escena, comprenem que Mercé ha estat sempre fidel a l'espós, i que tots els seus defectes de la lleugeresa li venen. Al començament de l'acció, veiem una mare que a l'endemá de tenir altra volta la seva filla a casa, després de vuit anys d'educació conventual, no's recorda d'ella en tot el día, gairebé. Peró no trigará l'autor, el senyor Martínez Sierra, en fer-nos apreciar el seu cor de mare. L'autor ha juntat per a la formació psicológica de la seva protagonista, fragments diversos, i és así com sembla una mica desballestada. Perque a la poca estona d'alçar-se la cortina, Mercé, que dóna un ball de presentació de la seva filla vinguda del convent, no té ni temps per a sopar amb son espós i amb sos fills: s'ha entretingut a casa la modista i s'ha fet dur el sopar a la seva cambra. I als tres o quatre dies, vol justificar la buidor de la seva vida per la buidor que sentía en el seu cor, quan son espós allunyá als fills del seu costat, per a aducar-los. Ha passat anys i anys sense saber de que li venía aquesta estranya buidor en el cor. Per això, en el diáleg essencial de la comedia, la que marit i muller tenen en les darreries de l'acte ters, diu ella: t'estranya que pensi amb sentit comú? També se n'estranya una mica el bon espectador.

Diuen que és Mercé, la dóna arribada a una tardor abundosa i plena, la protagonista de l'obra. Ja dú per títol «Mamá». Enfront d'ella hi ha, com personatges oposats, el de l'espós, En Santiago, home digne, infatigable, feble per l'amor que sent per la seva esposa, i el tipus d'home cínic, donjoanívol, d'Alfons. Sense aquest tercer terme hauría estat difícil al senyor Martínez Sierra articular la trama de la seva comedia. Es el personatge mes necessari. Perque l'autor ha volgut senyalar, en l'exemple de Merjé i Santiago, el cas de tants matrimonis que amb tot i l'amor que's tenen no saben arribar a l'intimitat espiritual fins que un conflicte dramátic els mou. I si En Santiago era de tant fácil carácter que ja consentí anys i més anys que la seva muller no dongués valor a les coses a que devía donar-ne i ella, per la seva banda, relliscava sobre la realitat sense esment dels devers que devía complir més enllá de la fidelitat, no hi havía manera que canviés la situació sense la força impulsiva d'un motiu extern. Aquest motiu extern es la missió encomanada al tercer personatge de la comedia, a l'Alfons d'Heredia. Calía, i así ho ha fet l'autor, arredonir l'acció amb un fill i una filla: Josep María i Cecilia.

L'autor ja té a punt tots els elements de la comedia. No hi ha més que disposar-los. Heusaquí ém ho fá: l'Alfons, l'home que rés li fa mal, ni de la part de dins ni de la part d'enfora, i que confessa que sempre ha estat prou sortat per a que les dónes s'interessessin per ell més de lo que ell s'interessava per elles, és a dir, l'amador professional, s'ha fixat en l'atraient decaure dels trenta vuit anys de Mercé, i s'ha proposat afegir aquest record a la seva historia. Ella es prou honesta i intel-ligent per a riure-sé'n una mica, de la nécia i pomposa declamació de l'Alfons, llevant-li tota esperança. Peró ella li té un deute de deu mil pesetes, d'un día que l'aborriment i la lleugeresa la tentaren al joc en un casino de Biárritz. Mercé voldría retornar tot seguit lo que déu, per creure que de no fer-ho es crear-se una situació boirosa. El mateix día que voldría trobar les deu mil pesetes, quan son pare li aconsella que les demani a qui ha de demanar-les, a l'espós, ell mateix, En Santiago li presenta un seguit de factures que ella havía mig oblidat. Son més de sis mil pesetes. Ell la repta aleshores pel seu desórdre per la seva manca de sentit doméstic. Ella, confosa, s'acull a la seva raó de sempre: a la d'haver viscut d'aquesta manera des de petita, de quan anava d'una banda a l'altra amb son pare. «Creu, diu, que m'ha quedat a la sang la rapidesa del tren». I quan Mercé, fent un esforç, demana les deu mil pesetes, En Santiago creu que és, com altres vegades, un deute del sogre, i es nega a donar-les.

L'Alfons, a tot això, ha sentit la resistencia de Mercé com una humiliació, voldría venjar-se en la filla. Cecilia té divuit anys, i cap coneixement del medi en que ha de moure's. Sa mare no ha pensat mes que en posar-la en relació amb la modista. L'Alfons troba una manera fácil de satisfer el seu despit. Amb quatre paraules ne té prou. En el darrer acte, quan el conflicte sorgit de les deu mil pesetes se fa present, és quan Mercé sorprén a sa filla amb l'Alfons, i moguda d'ira per la mesquinesa d'ell, fa que Cecilia pugui adonar-se de l'engany. Abans d'això, el fill de Mercé, en Josep María, ha retirat del Banc les deu mil pesetes i fa el sacrifici de fingir-se jugador. Peró son pare no s'ho creu. Segueix convençut de que es un tort del seu sogre, de don Ferrán fins que de les paraules d'aquest pot comprendre la veritat, que ha estat la seva muller qui les ha gastades o perdudes. I és l'escena darrera, la del diáleg entre Mercé i En Santiago, en que l'un i l'altre se coneixen i comprenen a la fi, després de tants anys de no haver-se sabut trobar.

***

D'aquesta comedia del senyor Martínez Sierra se'n podría dir la comedia dels bons propósits. Els personatges de l'obra no canvien sobtadament la seva manera d'ésser, si no que parlen d'esdevenir diferents de lo que son, d'esmenar-se, de seguir per un altre camí. Per això lo més agradable de aquesta comedia és la llibertat amb que l'autor deixa que pugui l'espectador imaginar-se lo que passa després, quan la cortina es caiguda i les llums ja s'apaguen. Perque fins una mica abans d'arribar a l'escena final, les coses se troben en una situació semblant a la del començament. En Santiago no sabó rés de lo que ha passat entre la seva muller i l'Alfons d'Heredia, ni entre aquests dos i sa filla. No sabem l'efecte que l'acte generós d'En Josep María ha tingut per a Mercé. La darrera escena comença i les primeres paraules que sentim ja ens inclinen a creure que no trigará en resóldre's d'una manera sentimental el conflicte. En Santiago anuncia a Mercé que altra volta sos fills serán allunyats d'ella, per a que no sentin la seva influencia. I tot seguit venen ben graduats, aquests graóns del diáleg: dret de la mare a viure amb sos fills, desig de viure amb ells, justificació de per qué ha pogut prescindir-ne tants anys, digressió sobre el dever, sobre la buidor que fa en el cor tenir els fills lluny, sobre lo que la veu del cor fa apéndre, sobre la necessitat de que la mare protegeixi a sa filla d'un amor nociu. Des de aquest punt del diáleg canvia la tónica. Era l'espós el qui reptava a la muller. Ara es la muller la que repta a l'espós, fent-li veure que ben mirat és ell qui de tot en té la culpa, perqué no pensá mai en ella per a associar-la a sa vida de treball. Perdó mutual, i petita escena per a acabar, en la qual la mare abraça al fill que ha entrat oportunament, en un esclat d'emoció.

Diém que l'espectador és, quan l'obra s'acaba, ben lliure d'imaginar lo que passará després en aquesta familia. Mercé compplirá lo promés? será l'ángel que sabrá dur el llibre de caixa, o al menys, s'arribará a formar una idea de l'economia doméstica? I la noia que hem vist enamorada i engañyada, Cecilia, que ha sortit d'escena plorant, será guarida pels bons consells de sa mare? Qui sabí, pensará l'espectador que sols haurá vist accions opoades als bons propósits que clouen la comedia. Un psicóleg classificaria a Mercé en la categoría de les suggestionables, d'aquelles persones la personalitat de les quals es incoherent, o en altres termes; els elements psíquics no tenen una fusió que'ls uneixi, que'ls articuli i sofreixen les influencies del moment i del medi. Els desijos, les costums, les inclinacions poden variar en un día, i así, els propósits tenen, en aquestes persones, molt poca trascendencia. Así, podría ésser esvaída l'emoció que han fet a la protagonista les paraules del seu espós, l'abraçada del fill, i les llágrimes de la filla, totes les influencies de la vida social — en forma de soirées, balls, modistes i festes — tornessin a obrar sobre la seva lleugeresa. Peró l'autor és més optimista, i semla estar convençut com En Zorrilla de que un punt de contricció pot donar la salvació a una ánima. Crejem-ho, també, si así ho vol el senyor Martínez Sierra. Amb la condició única de que desmenteixi a qualsevol que cerqui en la seva comedia l'influencia de «La casa de nines» de l'Ibsen el gran «Mamá» no té rés d'ibseniana: és ben castellana, ben madrilenya, ben bé del barri de Salamanca.

***

Se distingueren en l'interpretació de «Mamá» la senyoreta Catalá i els senyors Balaguer i Tornier.

ALEXANDRE PLANA

ocupá extensament de les possibles negociacions d'un tractat amb França a donat l'extraordinari interés de l'assumpte que tant afecta a la riquesa de Catalunya, s'accordá aplicar immediatament l'atenció del Govern sobre aquest assumpte, per a que mai el seu silenci pugui interpretar-se com a aquiescencia dels productors d'aquí, a la campanya que'ls comerciants de Madrid i alguns homes públics han fet en favor d'un tractat; convocar amb carácter urgent a la Comissió especial de tractats de la Cambra i donar un vot de confiança al president per la que sol, o junt amb les demés entitats económiques de Barcelona, puqui fer tot lo necessari per a la defensa dels interessos que la Cambra representa.

Del Govern civil

Pro-Ferrer

Ahir diverses entitats avançades, visitaren la tomba d'En Ferrer, dipositant sobre la mateixa corones i rams de flors.

No hi hagué discursos.

El governador a Sabadell

Ahir, com ja anunciàrem, estigué a Sabadell, el senyor Francos Rodríguez. Fou rebut per les autoritats de la població i algunes personalitats de la mateixa.

Durant les hores que estigué en l'industrial ciutat, visità l'Ajuntament, la Casa de Caritat, el Quarter de la guarda civil, l'Escola Industrial, de la qual feu molts elogis, la fábrica de Buajas i altres llocs, esmorzant en l'Hotel d'Espanya.

El governador vegé una col·lecció molt notable d'objectes d'art antic, trobats entre les excavacions fetes, al voltant de l'ermita de la Salut.

Mentres el governador feía aquestes visites, el senyor Die, estigué a l'inauguració de la creu de terme de Barbará.

Notes de Sport

Foot-ball

ELS PARTITS D'AHIR

ESPANYA-ESPANYOL — Gran espectació hi havía per a presenciar aquest partit. L'anunci de que formaría en les fileres dels vermells l'antic jugador anglès dels blau-blancs, Hodge, li donaren realment bastanta importancia.

Cap allà a les quatre i mitja s'aliniàren en el camp de l'«Espanyol» els dos equips en la següent forma:

«Espanya». Puig, Reguera, Mariné Castro, Casellas, Prat, Mallorquí, Baró, Hodge, Bau, Passani.

«Espanyol». Gibert, Massana, Berrondo, Pueo, Sampere, Lemmer, Ramírez, López, Tormo, Ponz i Puig.

Comença el partit jugant l'«Espanyol» contra sol i pendent, a pesar de lo cual se manté bastant i aguanta les furoseis escomeses de l'«Espanya», quals davanters, juguen admirablement, fent unes passades magnífiques.

Al cap de poc rato l'Hodge, aprofitant un «free-kick» tirat per en Casellas, marca el primer goal per als seus, en mig d'una ovació del públic, diguemne, «espanyista».

Continua el joc bastant irregular, pifiant moltes vegades els de l'«Espanyol» que no estàn gaire afortunats. Això els hi val que en Mallorquí aprofitant un embolic que s'arma davant de la porta de l'«Espanyol», marqui el segón goal de la tarde per a l'«Espanya», goal que s'ha rematat dintre mateix de la porta per En Berrondo, que'n lloc de trèure'l «chootà» cap a dintre. Sort que ja estava fet.

Aleshores els de l'«Espanyol» apreten de valent i després d'un sens fí d'incidents entre'ls quals hi hà la retirada d'En Puig, de l'«Espanya», a causa d'una ferida en el genoll, passant a ocupar el seu lloc En Reguera i quedant reduit a deu jugadors l'equip vermell, En Tormo, de l'«Espanyol» fa el tercer goal de la tarde i primer per al seu club.

Amb aquest resultat de 2 a 1 a favor de l'«Espanya», s'acaba la primera part.

La segona ja no va ésser tant interessant, car a pesar de que'ls jugadors d'ambdós bàndols treballaren molt per a modificar el resultat de la primera no olograren ni uns ni altre sortir-se amb la seva. La única modificació que hi hagué fou que En Recha de l'«Espanya», passà a ocupar el lloc de porter que havía deixat en Puig.

Quan ja quasi ni s'hi veia, En Perdió del «Barcelona» que havía actuat d'árbitre, donà la senyal d'acabament del partit amb el mateix resultat de la primera part o sigui 2 goals a 1 a favor de l'«Espanya».

En general, donats els elements que presentava l'«Espanya», sobre tot la línia de davanters, formidable, el resultat no és pas molt halagador per a aquest Club, car l'«Espanyol» presentá un equip bastant fuix, si descontem dos o tres dels jugadors; la línia de davanters, sobre tot, era feble i poc experimentada.

L'árbi re regular. El públic bastant mesurat, si es té compte l'apassionament que aquests partits promouen sempre. L'autoritat no hagué d'intervenir per a rés.

En conjunt un partit bastant regular.

BARCELONA - UNIVERSITARY. — Bastant nombrosa fou la concorrencia que hi havía a presenciar aquest partit que prometía ésser molt interessant.

A les quatre tocades: baix les ordres del nostre company en la premsa, Dionís Sánchez s'alinàren els teams, que ho feren de la següent manera:

Barcelona: Rañé, Wallace (C.), Brusseldorl, Pomés, Massana, Peris, Costa, Wallace (P.), Montes, Alcántara, Carlier.

Universitary: Cuervo, Puntas, Varela, Quer, Bertrand, Ozores, Bertrand, Armet, Armet i Puig.

A l'aparéixer els Wallace, En Percival especialment, resonà una xardorosa ovació.

El partit començá molt «mogut» peró desseguida es no'l va dominí del Barcelona, lo que feu decaure bastant el partit.

No obstant, els de l'Universitary es defenimpressions sobre l'estat de justificada alarma feren un treball digne d'elogi.

En aquesta primera part, el Barcelona lográ un goal, per mediació de l'Alcántara que fou extraordinariament aplaudit.

La segona part transcorregué bastant enserio, excepte al final que s'escalfàrens els ánims.

En P. Wallace obtingué el segón goal d'un formidable directe que deixa pasmat a En Cuervo.

Al cap de poc, i després d'un preciós regateix entre En Massana i Carlier, el matex Wallace, aprofitant una formidable centrada d'En Massana, lográ el tercer i darrer goal pel Barcelona.

El partit, que per cert, fou bastant aburrit, acabá amb el resultat de 3 a 0 a favor del Barcelona.

Pedestrisme

Com foren els primers a anunciar, abans d'ahir, dissabte, s'efectuá la cursa d'un kilómetre.

El trajecte estava compr's entre l'encreuament de la Diagonal i Passeig de Gracia, fins al encreuament d'aquest passeig amb el de la Granvía.

A la cursa hi prengueren part els següents corredors:

Prat i Otero, del Barcelona.

Toló, Marsal, Alonso, Soler (M.), Soler (L.), García, Piera, Juca, Gil i Alcalde, de l'Atlético Sporting Club.

Boada pel Boxingol S. C. i en Llobet pel Numancia.

A les deu en punt del vespre, el nostre company, En Velasco, doná la sortida als 14 corredors, que sortiren a un tren relativament dur.

L'arribada fou pel següent ordre:

Primer, Prat, en 2 minuts, 42 segons.
Segón, Toló, en 2 minuts, 58 segons.
Tercer, Alonso, en 3 minuts, 11 segons.
Quart, Alcalde.
Quint, García.
Sisé, Otero.
Setè, Juca.
Vuitè, Llobet.
Novè, Marsal, etc.

El temps emplaçat pel vencedor, el nostre benvolgut amic Prat, demostra bastant el carácter que tingué la cursa.

Felicitem de tot cor a En Prat, pel seu nou triomf.

Ciclisme

Organitzat per la revista «Stadium» se verificá ahir una cursa que fou competidissima, tant per la valúa dels concorrents, com pel carácter de la mateixa.

El recorregut era de 130 kilómetres, repartits de la següent manera:

Casa Gómis, Rabassada, Sant Cugat del Vallés, Rubí, Terrassa, Sabadell, Sentmenat, Caldes de Montbuy, Sant Feliu de Codines, La Garriga, Les Franqueses, Granollers, La Roca, Argentona, Mataró, Vilassar, Premiá de Mar, Masnou, Mongat, Badalona i Barcelona (Parc), davant de qual secció zoológica estava situat el jurat d'arribada.

Els competidors puiaven al respectable nombre de 33, dels quals ne sortiren 31, no havent-ho fet els altres dos per privats-hi causes majors.

A les 6'20 del matí se doná la sortida als 31 corredors, sortint tots a un tren bastant dur.

Ja a la Rabassada, quedá despegat el nombrós pelotó quedant En Magdalena, Crespo, Martí i Fuentes al davant.

En Marqués abandona al passar per Rubí.

El pelotó de davant, continúa la cursa anant els altres bastant diferenciats.

A La Garriga, fou primer a passar En Martí, anant-li sempre pegat els altres rivals.

Passades Les Franqueses, En Fuentes cau, produint-se feridas lleus al rostre.

A Granollers, En Crespo queda despegat, com per art d'encantament essent inútils tots els seus esforços per a alcançar a En Magdalena i Martí, que segueixen una cursa folla i pegats l'un a la roda de l'altre.

Per Mataró, Vilassar i Premiá, En Magdalena porta una molt lleugera ventatja.

A Masnou canvia el joc, i és En Martí el que guía.

Els dos corredors entren junts a Barcelona i el primer en traspassar la porta del Parc, és En Martí.

No obstant en el demarrage En Magdalena logra guanyar una mitja de terreny, lo suficient per a atribuir-se la victoria.

A les 11 hores, 25 minuts 34 segons, 2/5, el simpátic ex-campió de l'Espanya atravessava la meta.

Fou ovacionadissim.

Heusaquí la classificació obtinguda:

Primer, Magdalena, en 5 hores, 5 minuts.
Segón, Martí, 35 segons 2/5.
Tercer, Crespo, en 5 hores, 9 minuts, 23 segons 2/5.
Quart, Fuentes, en 5 hores, 9 minuts, 23 segons 3/5.
Quint, Antón, en 5 hores 13 minuts, 24 segons 1/5.
Sisé, Túnica, en 5 hores, 18 minuts.
Setè, Tercereño, en 5 hores, 33 minuts, 11 segons.
Vuitè, Tresserres, en 5 hores, 34 minuts, 20 segons.
Novè, Cubell, en 5 hores 41 minuts, 53 segons.
Dezè, Amigó, en 5 hores, 43 minuts, 5 segons.
11 Farrés; 12, Martorell; 13, Luna; 14, Vidal; 15, Balonga; 16, Recassens; 17, Falset; 18, Martínez; 19, Villanueva, etc. etc.

La cursa com ja dèiem fou molt animada, i la seva organització impecable.

Reben la nostra enhorabona els seus organitzadors.

Successos

Cap allà a les vuit d'ahir vespre fou auxiliat en la Casa de Socorsos del carrer de Barbará, Alfret Saborit, de 20 anys habitant al carrer de l'Arc del Teatre, número 13, que presentava una ferida penetrant en el gulmó esquer, de pronòstic greu, la qual li fou produida per un tal Pau Latorre de 45 anys, casat i amb domicili en el carrer Migdía, 15, primer.

El Saborit i el Latorre tingueren una disputa en el mateix carrer Migdía, acabant amb l'esmentada agressió.

El ferit passà a l'Hospital Clínic, i el Latorre fou detingut.

CRONICA DE FORA

Informació d'Espanya

(PER TELEFON I TELEGRAF)

Madrid 12 de 12 matí a 9 nit

Conferencia

El regidor de Barcelona senyor Martorell, després de practicar varies gestions a l'Ajuntament de Madrid, ha celebrat una extensa conferencia amb el ministre d'Instrucció pública, sobre del projecte i concurs de construcció de varis grupus escolars de Barcelona.

El ministre, que ha examinat detingudament els projectes presentats, ha manifestat al senyor Martorell el seu entusiasme per dita obra i ha fet constar que tenía veritables desijos d'apoiar dit assumpte i recomanar l'urgencia de que és mereixedor.

D'un recurs

Avui ha tingut lloc en el Tribunal Suprem la vista del recurs contenciós interposat pel Sindicat «Alella Vinícola», contra la R. O. del ministeri d'Hisenda en que's denegá la exempció tributaria del Sindicat Agrícola, declarant la societat mercantil pel fet de distribuir entre'ls seus socis, una vegada venuts els vins, el producte de la cullita.

Segons dita resolució, el benefici individual dels associats deu excaure-se en absolut del Sindicat Agrícola, amb lo qual dit está que de prevaléixer tal doctrina, l'Associació Agrícola rebría un cop de mort.

Ha defensat el recurs, impugnant la referida R. O., l'advocat don Francisco Albó.

Coses d'Espanya

Arran de la mort del professor de Matemátiques de l'Institut de Sant Isidre, senyor Sánchez Pérez, s'anunciá a oposició la vagant de la seva cátedra, nomenant-se l'oportú tribunal que havía de jutjar la capacitat dels opositors, que ascendíen al número de 50.

Quan, després de llarga preparació, els opositors esperaven a la «Gaceta» l'anunci de convocatoria, aparegué en el periódic oficial una R. O. nomenant al senyor Llarden, professor auxiliar de l'Institut de Sant Isidre, sense altre requisit per a ocupar la citada cátedra en propietat.

Un dels opositors interposá recurs contenciós-administratiu contra la citada reial ordre.

Sobre la nota d'En Romanones

Com és natural la nota oficiosa de Cartagena ha servit des d'ahir de tema en les converses entre els comentadors de la cosa pública.

Els termes de generalitat en que está concebuda no permeten fer concretes apreciacions respecte al pervenir d'Espanya en la qüestió internacional.

No sols lo que's refereix al Marroc, sinó més encara lo que afecta a altres extremes de carácter polític, económic i comercial a que al·ludeix la referida nota oficiosa, apareix en ella veladissim. Quasi, quasi es parla més d'això que de lo d'Africa i interessa

Lo que la gent vol saber és si ens mantenim en un «statu quo» internacional o si més que lo que pot afectar al Marroc, hi ha nous accords que'ns portin més lluny.

En un article que publica «La Tribuna», firmat pel senyor Miià i Camps, es combat l'incent més o menys problemátic de que el Govern espanyol emeti un empréstit a França, per les condicions en que's mostra decidit aquest mercat.

Es diu que'l comte de Romanones tantejá el mercat francés fa un parell de mesos, no amb bastanta cautela, fracassant en l'empresa, a pesar de oferir millors condicions que les que ara s'ofereixen.

«La Epoca» diu que la nota oficiosa de Cartagena, o no diu rés o diu massa, perque parla d'Africa en general i també afirma la perfecta concordancia de criteri que existeix entre els representants d'ambdós países respecte de qüestions de carácter polític, económic i comercial.

En quant a lo d'Africa convé advertir que entre l'esperit i la lletra dels tractats de 1904, 1907 i 1912 hi ha un veritable abim.

En lo referent a l'altra part d'aquesta nota oficiosa, deuría dir-se, per a que'l poble ho sápiga, a quines qüestions de carácter públic, económic i comercial al·ludeix, perque en l'incertitut hi cap l'alarma.

¿Será cert que Espanya ha emprés un nou viatge cap a lo desconegut?

Donatiu de l'alcalde de París

El president del Consell municipal de París, en nom de la vila de París, ha fet entrega de 2,00 francs per a les obres franceses de beneficencia i altres 2,000 per als pobres de Madrid.

Els presents d'En Poincaré

Amb motiu de presents fets per monsieur Poincaré a les infantes espanyoles Beatriu i María Cristina recorda un periódic que en 1722 la duquesa d'Orleans va enviar a la Cort d'Espanya una nina que va costar 22,000 lliures; la reina Victoria d'Anglaterra arribá a reunir 132 nines de les que encara se'n conserven moltes a Windson-Palace; a la reina Guillemina d'Holanda també li fou regalada una nina per Edisson; finalment, Félix Faure regalá una nina de tamany natural a la gran duquesa Olga de Russia.

El rei ha regalat per a la bella i distinguida esposa de M. Poincaré un vano antic amb varnillatge de nacre i incrustacions d'or.

Un banquet

Toledo. — A l'hotel Castilla s'ha celebrat el banquet en honor dels regidors de París.

Hi han assistit els alcaldes de Madrid i Toledo, els governadors civil i militar, els directors de varis centres d'ensenyament i altres entitats i corporacions fins a 100 comensals.

Han brindat els alcaldes de Madrid i París, i el governador civil.

Després del banquet han visitat l'Academia d'Infantería, presenciant varis exercicis dels alumnes i visitant varis monuments.

A les cinc de la tarde han retornat a Madrid.

De Cartagena

Cartagena. — El «Bustamante» ha donat una llarguíssima volta pel mar, tornant a les onze.

El rei, amb sos acompanyants, al desembarcar del torpiller, ha embarcat en una falúa que'ls ha conduit al «España», on ha permanescut fins a les dotze.

El president del Consell ha parlat amb els periodistes a bordo de l'«España».

S'ha lamentat de que'l rei no hagués pogut ahir baixar a terra, perque això ja era sabut, ja que des de Madrid es va tirar que el programa es limitaría als actes en honor del president Poincaré i a la visita a l'Arsenal per a conéixer l'estat de les noves construccions.

De política ha dit el comte que demá, diumenge, es publicará a la «Gaceta» el Decret d'obertura de Corts per al día 25.

Ha afegit que ara s'ocuparà de la qüestió electoral, ja que la gent no podrá dubtar de la publicació del Decret sobre les Corts.

Respecte a les declaracions d'En Montero Rios ha dit que indubtablement hi havía en elles molta fantasía. Amb tot, no li estranya que hi haga part de veritat.

Alguns periodistes li han preguntat sobre lo que ocorrirá, i ha contestat: —L'empresa és tant espléndid i el mar tant hermós, que qualsevol s'ocupa ara d'això.

El ministre d'Estat ha presidit l'inauguració de l'Institut. L'acte ha sigut brillant. El senyor López Muñoz ha pronunciat un discurs en el qual ha dit que la creació de l'Institut es devía exclusivament al comte de Romanones i a aquest remeta tots els elogis.

El nombrós públic ha aclamat al comte de Romanones, lamentant que aquest no hagi acceptat el banquet popular que s'organitzava en son honor.

A les 3'50 ha tingut lloc amb gran solemnitat la cerimonia de l'abanderament de l'«España».

Han concregut a l'acte el rei, amb el seu seguici, les autoritats i molts invitats. Nombroses embarcacions plenes de públic han volat el cuiraçat.

En el moment d'izar-se la bandera l'«España» ha fet salves de canó, seguint-li els demés barcos i el públic ha prorrompit en aplaudiments i visques a Espanya, al rei i a la Marina.

Al banquet d'avui a l'«España» el rei ha invitat a l'ambaixador de França M. Geoffray, al d'Espanya a París, marqués de Villarrutia i a les persones agregades al seguici de M. Poincaré.

L'esquadra marxará al Marroc i l'«España» al Ferrol, on farà proves d'artilleria.

El director general d'Obres Públiques, senyor Zorita, ha obsequiat amb un esmorzar als periodistes madrilenys.

El rei amb els ministres i comitiva ha sortit cap a Madrid, essent objecte d'una afectuosa despedida.

En el baixador del moll ha sigut despedit per les autoritats, element oficial i población en massa.

El tren regi ha marxat a les 6'30.

El comte de Romanones ha dit que el punt primordial per a nosaltres és la qüestió d'Africa i que en la nota sobre el Marroc ja's reflexen les cordials relacions entre França i Espanya.

Respecte al tractat de comerç ha manifestat que la dificultat més important és la relativa als vins espanyols.

Creu convenient que amb tota urgencia cessi la guerra de tarifes.

D'Instrucció pública

El Lectoral de la Catedral de Cuenca dirigeix una carta oberta al ministre d'Instrucció pública en que's tracta de l'Escola de Campornobles fundada pels canonges de Cuenca en 1804 i en la qual, a pesar d'oposar-se les cartes de fundació, ha ingressat una nena que no sols no está batejada, sinó que son pare s'oposa a que ho sigui.

El Lectoral de Cuenca, com patró de la fundació, sol·licita es dicti una resolució definitiva amb arreglo a justicia, ja que la junta provincial d'ensenyament, que ha intervingut en l'assumpte, ha fallat amb quebrantament de lo estatuit.

Els dissidents

L'ex-ministre senyor Barroso, que's troba fa uns dies a Lourizán, retornará el vinent dilluns a Madrid, amb l'objecte d'assistir a la reunió d'ex-ministres liberals que segueixen al senyor García Prieto.

Deia aquest matí un periódic que altres persones han fet comprendre al marqués de Alhucemas que per ara és impossible una crisi i que'ls dissidents depossin la seva actitut d'oposició al Govern.

El senyor García Prieto ha negat avui de una manera terminant que se li hagin fet indicacions per ningú en cap sentit, i respecte de la seva actitut i la dels seus amics polítics, ha repetit una vegada més que continúa essent la mateixa ja coneguda per tots.

Conseqüencia d'altra serà la reunió de ex-ministres liberals que's celebrará el vinent dia 14.

«La Epoca» exposa la creencia de que els dissidents no s'atrevirán a donar la batalla al Govern, amb el pretext de que no volen carregar amb la responsabilitat de dividir la majoría, i diu que en vista d'això és possible que'l Govern es resigni a viure en l'equívoc.

Lo més graciós del cas és que aquests mateixos dissidents que no volen donar cap batalla al Govern, compten amb que aquest caurá.

Qualsevol diría que tenen intel·ligencia dintre de la plaça per a obligar-la a rendir-se sense lluitar, i ens anuncien que encara queden als conservadors 14 mesos d'oposició, els mateixos que els es proposen estar en el poder.

En Mella torna a dir-hi la séva

El senyor Vázquez Mella ha dit a un redactor del nou periódic «Hoy», que quan s'obrin les Corts el permaneixerá a l'espectativa, perque'l primer debat que's planejará será per a ventilar el plet de la queratura del partit Liberal.

Creu que la crisi es farà en el Parlament, no atrevint-se a fer congetures respecte a la solució que aquella tingui.

No creu que'l senyor Villanueva pugui encarregar-se de formar Gabinet, car l'hi impedeix, entre altres coses, la qüestió del Marroc.

Més creu en un ministeri Weyler, al qual apoien els prietistes.

Si's tracta en el Parlament de mancomunitats o d'alianses internacionals, el senyor Mella intervindrá en els debats, peró tem que'l Govern vulgui portar això darrer en secret.

Visita d'una comissió

Ha visitat al ministre de Gracia i Justicia la comissió executiva dels procuradors de tribunals, composta dels degans de les Audiencies territorials.

Diu comissió ha donat per acabades les sessions, havent accordat que's celebri en aquesta Cort durant la primera quinzena de febrer prop-vinent, una Assamblea general de procuradors.

Els senyors que formen dita comissió tornarán a ses respectives localitats i don Pere Bergés, que substituirá al malaguanyat degá de Barcelona, dimá matex en l'exprés marxa a la ciutat comtal.

Les eleccions a Madrid

La Joventut Liberal va reunir-se anit per a designar els candidats que han de lluitar a Madrid en les properes eleccions municipals.

Se presentaren per al primer lloc, el diputat a Corts i president del Centre senyor Ruiz de Grijalba, el president del Comitè de propaganda senyor Albiñana, i don Antoni Maturana.

Votaren un centenar de socis, donant la votació el següent resultat: Albiñana, 47, Maturana 29, i Grijalba 24.

En vista de que cap reunía suficient número de vots, se procedí a segona votació, triomfant Albiñana per 47 vots, obtenint-ne Maturana 29 i nou paperetes en blanc.

Entre grans aplaudiments fou proclamat per al primer lloc el senyor Albiñana.

Per al segón fou designat per 46 vots de majoría el senyor Vazquez i Gonzalez Bravo.

La votació transcorregué en mig del major entusiasme.

Un altre recurs

A la Sala segona del Suprem s'ha vist aquesta tarde l'apel·lació d'un auto del jutjat de la Latina que denegà el seqüestre de les obres del P. Mir.

El jutjat, apoiant-se en la lléi d'imprenta, declarà que l'editor tenía dret a la reimpressió i publicació de les obres.

Ha sostingut l'apel·lació advocant pel seqüestre dels exemplars el senyor Ossorio i Gallardo.

Aquell pretendent

«El Correo Espanyol» publica una informació relativa a l'estada de don Jaume a Munic on ha sigut obsequiadissim pels infants don Alfons i donya María de les Neus, per la princesa de Baviera María Josepa i príncep Lluis, regent de Baviera, prop-parents séus.

Les Corts

La «Gaceta» publica avui el següent reial decret que s'acaba de facilitar a Governació:

«Usant de la prerrogativa que'm correspón amb arreglo a l'article 32 de la Constitució de la Monarquía i d'accord amb el parer del meu Consell de ministres, vine en disposar que's reuneixin les Corts el día 25 del present mes d'octubre, per a continuar les sessions sospeses pel meu Decret de 13 de juny darrer.

»Donat al Palau a 9 d'octubre de 1913. —Alfons. — El president del Consell de ministres, Alvar Figueroa».

Informació de l'estranger

Estats Units

Washington. — Oficiosament es diu que les notícies referents al propósit del president Wilson, de demanar la derogació del privilegi concedit als barcos nord-americans per a passar el canal de Panamá, han sigut publicades sense autorització.

França

París. — Oficiosament se diu que s'anunciá prematuramente la liberació del periodista Sené, autor d'un article en que s'excitava a la deserció, publicat en la «Bataille Syndicaliste», com a conseqüencia de l'absolució del Morel, gerent de dit periódic, per sentencia del Tribunal dels Assisos del Sena, de 9 d'aquest mes.

En Sené té presentat recurs d'indult i solament pot ésser posat en llibertat per virtut d'un Decret d'indult firmat pel president de la República.

—La «Neue Freie Presse», de Viena, comentant el viatge de M. Poincaré a Espanya, creu que no es l'alianca franco-espanyola lo que ha obligat a Espanya a immiscuir-se en la política activa del Mediterrani.

Espanya difícilment pot posar-se enfront d'Italia, amb la que está lligada per grans simpaties. Tampoc pot tenir interès en posar-se en cap política hostil a Alemanya i Austria.

Creu que's tracta d'una unió pacífica, de una intel·ligencia coral, peró no d'una aliança real.

Els cuirassats que donen escorta al «Diderot», han executat aquest matí, en combinació amb els torpiliers de l'esquadra, un interessant simulacre de combat que ha durat una hora. Els navilis han maniobrat amb regularitat i rapidesa extraordinaries.

M. Poincaré ha expressat la seva viva satisfacció a l'almirall de l'esquadra, M. Boné de Lapeyrere.

—M. Poincaré ha dirigit radiográficament al rei d'Espanya el següent despatx:

«A. S. M. el rei Alfons, a bordo del cuirassat «España». — Rada de Cartagena. — En el moment en que l'escuadra francesa abandona les aigües espanyoles, me complaco en expressar de nou tota la meva gratitut a Vostra Magestat i a S. M. la reina així com a la generosa nació espanyola, per l'acullida tan sincera i tan amistosa de que he sigut objecte durant la meva estada a Espanya i pels consols sentiments que han sigut testimonis al meu país. Prego a V. M. acullir per a vos, per a S. M. la reina i per a Espanya els vots més calorosos de la França. — Poincaré.

El rei d'Espanya ha contestat amb el següent radiograma:

«En nom d'Espanya, en el de la reina i en el propi remercio molt sincerament el vostre amable telegrama. Jo també faig els vots més calurosos per la grandesa i la prosperitat de França, així com per la vostra felicitat i la de madame Poincaré. Vos desitjo un feliç viatge. — Alfons.»

—Els diaris d'aquest vespre, segueixen comentant la jornada d'ahir a Cartagena.

«Le Temps» diu que la jornada de Cartagena ha precisat amb tota felicitat els caràcters francs i concrets de la «entente» franco-espanyola, que té són model en la «entente» franco-anglesa. Com aquesta, la «entente» franco-espanyola resulta, en primer lloc de la equitativa liquidació del passat, en segon lloc de la exacta apreciació del present i del esdevenidor, i, com ella, s'inspira en el desig comú de igualtat europea, és a dir, en el desig de la pau.

Afegeix «Le Temps» que la «entente» franco-espanyola, com la franco-anglesa, no ha necessitat, per a ésser segellada, ser escrita en pergamins, sinó que ha passat expontaniament dels esperits i els cors als fets.

«La Liberté» fa resaltar l'al·lusió dels brindis de Cartagena als interessos del Mediterrà, treient-ne la conclusió de que si és prematur anunciar la «entente» definitiva, és permès descomptar en l'esdevenidor la seva realització amb totes les seves conseqüencies per a les greus eventualtats que poden esdevenir.

El «Journal des Debats» diu que la expressió «entente cordiale» defineix amb tota exactitut les relacions franco-espanyoles.

La «entente» franco-anglesa ha demostrat que aquesta mena d'accord, sense ésser formulat en textes categórics, és prou sòlit per a resistir totes les pressions de fòra i produir efectes tangibles.

Afegeix el «Journal des Debats»:—Tenim la seguretat de que sense necessitat de compromisos formals, amb relació a determinades eventualitats, França i Espanya, sabràn en cas de necessitat, defensar els seus interessos amb tota l'energía desitjable.

México

México. — Han sigut empresonats 110 diputats que havien firmat una resolució declarant que farien disoldre la Cambra.

Notícies posteriors de México diuen que el president Huerta ha sospès les dugues Cambres després d'haver fet detenir als diputats.

Un decret presidencial fixa les eleccions legislatives per al día 26 d'aquest mes, que precisament és la data de l'elecció presidencial.

—Avui han sigut posats en llibertat tots els diputats detinguts ahir.

Un testimoni presencial diu que a Torreon, han sigut assassinats 9 espanyols, i no 175 com s'havía dit.

Rumanía

Bucarest — El diari oficiós «La Política» diu que és imminent el viatge del rei d'Espanya a la Cort rumana, peró encara no s'ha fixat la data.

DARRERA HORA

Madrid, 13 de 1 a 3 matinada

Avant-votació

En la Casa del Poble s'ha verificat l'avant-votació per a designar els candidats del partit socialista que lluitarán en les properes eleccions municipals.

Resultaren electes Julià Besteiro, Pau Iglesias, Daniel Anguiano i Victoriá Crosas.

La «Gaceta»

En la «Gaceta» d'avui es publica una comunicació participant que l'infanta Beatriu ha entrat en el mes novè del seu embaraç.

Desgracia

Aquesta tarde davant de l'Hipódrom un tramvia ha atropellat a Martí López Arias, de 36 anys.

Resultá amb feridas greus en la regió frontal, que li han causat la mort.

Banquet

L'alcalde i els regidors francesos obsequiarán demá amb un banquet en l'Ideal Room, als seus col·legues madrilenys.

Donatiu

L'alcalde de París ha entregat 500 pessetes per als nois de l'Asil de la Paloma.

Lo de l'ex-capità Sánchez

L'ex-capità Sánchez, ha dirigit una carta al president del Suprem de Guerra i Marina, demanant-li que's practiquin diligencies sobre la carta en la qual es confessaven autors de l'assassinat d'En Jalón, tres individus.

En Sánchez ha rebut una carta d'un altre matrimoni, el qual li demana consentiment per a afillar-se un dels séus fills, preferint que fos la noia. Ha contestat que no la cedirà mentres tots els varons estiguin afillats per persones de garantía.

El banquet melquiadista

El banquet dels reformistes, es celebrará definitivament el dia 23 al migdía en l'Hotel Palace.

«La Epoca»

«La Epoca» diu que'ls anuncis que s'han publicat aquests dies en documents oficials sobre accords comercials amb França, han produit certa alarma en les regions industrials espanyoles, i ho demostra la reunió celebrada en el Foment del Treball Nacional de Barcelona.

Aquest assumpte—diu el diari conservador—pot ocasionar seriosos disgustós al Govern.

Les properes tasques parlamentaries

Es diu que la presidencia del Senat la ocuparà En Navarro Reverter, passant N'Amós Salvador al Consell d'Estat.

Els ministerials afirmen que al renusar-se les sessions de Corts continuará en el Senat la discussió del projecte de Mancomunitats, i en el Congrés es presentará immediatament el de segona esquadra, que's declararà desseguida qüestió de Govern.

La discussió d'aquest darrer projecte alternará amb la del Pressupost. Es preveu que'l debat serà molt laboriós perquè s'introduiràn en el projecte de segona esquadra importants reformes. Una d'elles consisteix en substituir per petroli el carbó que s'usa com a combustible en els barcos. Això augmentaría el radi d'acció dels vaixells, desminuiría el pes mort i estalviaría personal de maquinaria, però en canvi sería carissim el seu sostenment.

També en la discussió del Pressupost es debatirà molt perquè s'hi presentaràn modificacions essencials.

Bon profit

Varis amics del quefe reformista, don Melquiades Alvarez, l'han obsequiat avui amb un dinar íntim.

Els conservadors

«La Correspondencia de España» atribueix a un alt personatge dissident la declaració de que una situació conservadora no és immediata donada l'actitut d'En Maura.

—Ha arribat una comissió de conservadors malaguenys per a definir davant d'En Maura la divisió que existeix entre'ls correligionaris seus d'aquella provincia.

Enterrament

Toledo. — S'ha verificat l'enterrament del cardenal Aguirre.

Ha sigut portat el cadavre des de la capella del palau fins a la catedral. Aquell anava en una caixa sense adornaments de cap mena.

Més d'eleccions

En els camps polítics regna ja forta agitació electoral. Com succeeix cada vegada que venen eleccions municipals, els pretendents a candidats surten com per art d'encantament, de tot arreu.

Persona que té gran intimitat amb un dels primers ministres, deia que'l Govern está convençut de guanyar la batalla en les Corts, i que es tant lo que amb això creu En Romanones, que se'ns fan continuats treballs per aconseguir un triomf ministerial en les eleccions de regidors, no tant sols a Madrid sinó a altres poblacions importants d'Espanya.

De Marina

Corren alguns rumors dels quals no'ns fem eco perlo delicats que són, fins que poguem tenir-ne la certitut.

Es diu que durant la visita a l'esquadra per M. Poincaré i el rei, en un dels vaixells més nous, hi hagué una grossa alarma per causa d'una avería que sería conseqüencia de defectes de contrucció.

Entre un grupu de polítics i periodistes en que's parlava d'aquest incident es feien comentaris molt vius, puix que si això succeix ara, no pot calcular-se que passarà quant aquests barcos tinguin algún temps de navegació.

Ateneu Pi i Margall

DE LA BARCELONETA

Hores de visita al Dispensari
Mèdic públic gratuit

Nas, gorja y orelles, a càrreg del doctor Francisco Moreu, tots els dilluns y dimecres, de 6 a 7 tarde.

Malalties de nois, a càrreg del doctor M. Roig y Roig, tots els dilluns, dimecres y divendres, de 9 a 10 del matí.

Medicina general, a càrreg del doctor Lluis Q. Nogués y Gurri, tots els dilluns, dimecres y divendres, de 7 a 8 tarde.

Malalties dels ulls, a càrrec del doctor Lluis Bonet Comajuncosa, tots els dimars, dijous y dissabtes, de set a vuit tarde.

Cirugia y malalties de la dona, a càrreg del doctor J. Vicedo Bonmatí, tots els dimars, dijous y dissabtes, de 6 a 7 tarde.

ESPECTACLES

TEATRE CATALÀ ROMEA

Avui dilluns Nit a dos quarts de deu L'hermosa comedia en tres actes

El genio alegre

Demà dimarts «La fuerza bruta» i «El nido»
Se despatxa en Comptaduría.

Tívoli Circ Eqüestre

Gran companyía Eqüestre. — Avui, dilluns, tarde, a les quatre.

MAGNIFIC MATINEE INFANTIL

Prenent-hi part totes les artistes i clowns de la companyia.—Nit, a un quart de déu. Espléndit programa. Exit creixent de la Famille Frediani 9 persones, dels 8 árabs, de les 5 Martens, de les 5 Arthóns i demés artistes de la companyía.—Aviat, debut de Beloy and Gladis, Les Bartros Popol i Bric: clowns; Gerardi, Mohort Swan. — Tots els dilluns, dijous i dies festius matinées.—Se despatxa en comptaduría

Teatre Novitats

Companyía d'ópera italiana

Empresa artística **Carles Mestres**

Mestre concertador i director **V Petri**

Avui dilluns 13 Octubre 1913 A un quart de deu Primera sortida de la diva

ALBERTINA CASSANI

amb la major de les seves creacions

RIGOLETTO

prenent-hi part els notables artistes
V. CORTADAS i J. GALIAN

Entrada general **60 céntims**

Teatre de Novitats

Dimecres 15 d'Octubre a les nou de la nit. Gran festival benéfic organitzat pel

Centre Mallorquí

amb la desinteressada cooperació dels mestres J. Sabater i J. Raventós amb la seva orquestra. Música de Camera de les senyoretes A Cassani C Catalá P Alberdini i J Alcoba i el senyors J. Balaguer J Montero M Mulleras G Galian i E. Miracle Entrada al segón pis o'50 pessetes.

Teatre Soriano

Gran companyía de sarçuela i opereta Vega-Blay. Avui dilluns tarde a dos quarts de cinc. Butaca amb entrada 40 céntims. Entrada general 15 céntims Primer «La corría de toros» Según «Con permiso de Romanones» Nit a dos quarts de deu Cartell monstre Butaca una pesseta Entrada general 30 céntims Primer «La sugestión» Según Debut del primer bariton Pere Martinez amb «Carceleras» Tercer «Con permiso de Romanones» Quart Un colossal éxit

La suerte de la fea

Tots els dies «La suerte de la fea» Aquesta setmana meravellós espectacle «Santoy»

Teatre Nou

Gran companyía de sarçuela i opereta dirigida per Joaquim Montero, de la que formen part Agueta Lopeteghi i Purá Montoro. Avui dilluns tarde a les 5 doble Primer «La moral en peligro» triomf de la senyoreta Xatart Según Darrera representació de «L'alegría que passa» Nit a dos quarts de deu, Programa deliciós Primer «Los martes de las de Gómez» Gran concert còmic Según Represa «El trust de los tenorios» per tota la companyía Tercer L'éxit del dia «Arriba el telón» Cada paraula una rialada cada escena una ovació.

Teatre Cómic

Avui dilluns Tarde a les quatre. Nit a un quart de deu. Sessions especials prenent-hi part l'eminent mímic Adams amb el seu éxit brillant «Belfort». Cinematógrat Atraccions Pep Marqués Las Tudelinas i l'obra d'éxit amb grans maniobres militars «Belfort» 80 persones en escena El deliri de la rissa amb la parodia de «Salomé» titulada «Zalamera» per Lluisa Vila i Pep Marqués Chors comparseria Gran presentació Preus baratos. Tarde Butaca platea 50 céntims. Entrada general 20 céntims. Nit Butaca platea 70 céntims. Entrada general, 30 céntims. Demá dimarts tarde i nit «Los miserables» presentada amb tota propietat per la troupe Adams i la parodia de «Salomé» per Lluisa Vila i Pep Marqués

TEATRE APOL

Avui dilluns Dues obres d'éxit Tarde a tres quarts de quatre. El drama históric en 8 actes

El testamento del judio

Nit a un quart de deu. El xistós diáleg «Caminico e la juente» i el nou drama

La estátua de carne

Demá «La estátua de carne».

Saturn Parc

Obert i amenitzat per la banda del regiment d'Alcántara. Els dijous per la tarde i diumenges matí i tarde.
Entrada de passeig 10 céntims.

FRONTO COMTAL

Gran éxit del jóc net. Gran partit extraordinari per a avui nit a un quart d'onze.
ROJOS: Echevarría Otegui
BLAUS: Olamendi Jáuregui
Entrada 1'50 pessetes.

Gran Saló Excelsior

Cortes Gran-Via 544

Cine coliseu de moda

Companyía de comedia de Rodriguez de la Vega Tots els dies estrenes de pel-lícoles. Avui dilluns tarde i nit gran festival a benefici dels periudicats pobres per les darreres tormentes de Sant Feliu de Llobregat organitzat pel Collegi Model d'interns membre de la Nacional Associació de Beneficencia per R O de 9 de Setembre 1909 Tarde a dos quarts de cinc La comedia en tres actes de Benavente «La fuerza bruta» i 6 atraccions 6 Germanes Españas cant i ball Mlle Zalda balls espanyols, Pep Marqués, Conxita Ripoll cançonetista a gran veu Los Santos Ferri, duetistes cómics, Conxita Ibañez, cançonetista a gran veu Nit a un quart de deu La comedia en dos actes «Lo que no muere i sis atraccions: 6 Rondalla Aragonesa, Eugenia Reig cançonetista a gran veu Trio Boré cant i ball Las Mariposas duet cómic Negritas Antonelli trio cómic i el popularissim Joaquim Montero recitará un graciósissim monóleg. La major part d'aquets elements han sigut cedits galantment per les empreses dels seguents teatres Nou Cómic, Circ Barcelonés, Arnau i Petit Moulin Rouge. Nota L'empresa es reserva el dret d'alterar el programa segons ho exigeixin les circumstancies

Concerts

ROYAL CONCERT «MUSIC-HALL»

Marqués del Duero, 106, davant Teatre Comtal Grans Concerts tots els dies tarde i nit, per una important «Companyía de Varietés».

Gran Edén Concert

Assalt, 12.

Music-Hall, Conçert. Restaurant Parisién

ALCAZAR Gran Café Concert. Restaurant de primer ordre Sarçuela alegres. Continuament Grans Debuts

Cinematógrafs

Gran cine saló Boré

Avui dilluns, colossal programa de pelicol-les i

4 colossals atraccions, 4

The Lebrays

«poutpourri» artístic, cantant musical, tiradors i visions artístiques. L'eminent ballarina reina de les castanyoles.

Eloisa Carbonell

L'éxit més gran de la temporada, es el alcançat pels micos, únics que executen es treball amb veritable domini i seguretat:

Maxim II i Maximino I

es la darrera setmana que actuarán per tenir obligins compromisos que cumplir.—Debut de la colossal atracció única en el món:

1-2-3 Listers Deyka 1-2-3

Aquestes senyoretes presenten varis treballs de contorsionistes dignes d'ésser admirats.

Mercats estrangers

ESTACIÓ ENOTECNICA D'ESPANYA A CETA

PREUS DE PRODUCTES AGRICOLES ESPANYOLS Y ALTRES EN LES PLASSES DE CETA Y MARSELLA

Olis: els 100 kilograms, Borges, de 145 a 150 rancs; Aragó, de 155 a 165; Andalusia, de 120 a 135, Tortosa, de 130 a 138.

Alcohols: de vi, bon gust, de 140 a 150 francs, hectòlitre; de brisa, de 90 a 100; Nord, de 00 a 00; Nord extrafi, de 46 a 48; d'industria de 00 a 00; cognac, de 00 a 000.

Sucres: de 65 a 67 francs els 100 kilogs.; cristallisats, 58 a 60; *en entrepot*, de 40 a 41; bords 30 a 32; en brut, blancs, de 30 a 31; de rojos, 27 28 frcs.

Fruites: peres, de 60 a 70 francs; prèssecs, de 70 a 100; raím, de 30 a 45; pomes de 25 a 40; albercocs, de 00 a 00; cireres, de 00 a 00; magranes, de 30 a 40 el mil; llimones, de 00 a 00 el mil; taronges, de 00 a 00 francs; mandarines, de 00 a 00; melons, de 6,00 a 9 dotzena.

Fruites seques y llevors: ametlles d'Alacant, de 000 a 000; de Cartagena, de 280 a 310; de Mallorca, de 250 a 310; amb closca de Tarragona mollar), de 120 a 130; de Cartagena, de 115 a 130; (vellanes de Tarragona, de 175 a 185; ab closca de 75 a 85; panses de Málaga, de 9 a 14 francs la caixa de 10 kilos; de Dènia, de 70 a 75 francs els 100; cireres seques, de 150 a 200; figues, de 28 a 30; pinyons, de 190 a 200; cacauets, de 00 a 00 anís de Málaga, de 80 a 90; comins de 00 a 00 caiola, de 50 a 54.

Llegums (verdes y seques): ceves, de 12 a 14 francs; alls de 00 a 00; patates; de 00 a 00; noves de 12 a 14, llantíes, de 30 a 40; mongetes, de 25 a 35; pèsols, de 00 a 00; faves, de 00 a 00; tomàces, de 8 a 12.

Forratges: herm, de 8 a 9 francs; aufals, de 9 a 10; palla, de 3'50 a 4'50; garrofes, de 00 a 00; segó, de 10 a 17 els 100 kilograms.

Suros: els mil, superfí, de 50 a 60 francs; fi, de 40 a 50; ordinari, de 35 a 40.

Varis: safrà, de 135 a 145 francs kilo; pebre molt, dols, de 100 a 150 els 100; mares de ví, de 25 a 35; el gran d'ácid tartàric, de 0'90 a 1'00 tartà en brut, de 00 a 00; el grau de bitrartrat; de 0'00 a 0'00.

VINS ESPANYOLS A CETA

Alacant, de 13 a 15 graus, de 00 a 00 francs, hectòlitre; Alacant, de 11 a 12 id. de 32 a 34 id.; id.; Benicarló, de 11 a 12 id., de 32 a 35 id., id., Catalunya, de 10 a 12 id.; de 00 a 00; Priorat, de 11 a 12 id., de 00 a 00; Tarragona (Vendrell), de 12 id., de 00 a 00; Utiel (tipo Aragó), de 11 a 12 id., de 32 a 33; Valencia, de 11 a 12 id., de 30 a 33; Valencia, rosat, de 12 id.; de 00 a 00; Vinaròs, de 11 a 12 id., de 32 a 33; Moscatell (9 a 10° licor), de 15 id., de 00 a 00; Mistela blanca (9 a 10°(licor), de 12 a 15 id., de 00 a 00; Mistela roja 9 a 10° licor) de 12 a 15 id., de 00 a 00; Vi blanc sec de Valencia, de 11 a 12 id., de 00 a 00 Vi blanc de la Manxa, de 11 a 12 id., de 32 a 34 Vi blanc de Catalunya, de 10 a 12 id., de 30 a 33 de Xerès y Málaga. ordinaris y superiors, de 50 a 250 francs.

Ceta, 30 de setembre de 1913—El director de l'Estació, *Lluis Arismendi.*

Societats y Ferrocarrils

COMPANYIA DELS FERROCARRILS DE M. S. A.—Kilometres en explotació: Xarxa antiga, 2,945 Xarxa catalana, 2.945 Tota la Xarxa, 3,664.

Ingressos dels dies 11 al 20 de setembre

	1913 Ptes. Cs.	1912 Ptes. Cs.	Diferencia Ptes. Cs.
Xarxa ant.	38.141,76'93	2 921,578'90	92,589'03
Xarxa cat.	1.050,782'36	1.101,393'06	38 389'37
Totals	40.64,679'29	3.932,971'96	131,907'37

Ingressos del 1 de janer al 20 de setembre

	1913 Pts. Cs.	1912 Pts. Cs.	Diferencia Pts. Cs.
Xarxa ant.	68,625.332'48	66.478,341'20	347,011'28
Xrxaa cat.	25.663,464'46	24.988,847'01	2.593,557'45
Totals	94.488,756'94	92.547,188'61	1,941,568'73

Barcelona, 9 d'octubre de 1913. — El secretari de Comitè, *Felip Blanc.*

TRAMVIA O FERROCARRIL ECONOMIC DE MANRESA A BERGA

Productes del mes de setembre:

1913 (kilòmetres explotats, 72) Pessetes 13,613,799
1912 (kilòmetres explotats, 72). Pessetes 121 330'82
Diferencia en menos en 1913. Pessetes 1.430,706

Productes desde primer de janer al de setembre

1913 (kilòmetres explotats, 72). Pessetes 1.043,695'07
1912 (kilòmetres explotats, 72). Pessetes 1.129,709'99
Diferencia en menos en 1913... Pessetes 86.014'92

COMPANYIA DE FERROCARRILS DEL NORD D'ESPANYA (tota la xarxa)

Ingressos dies 21 al 30 de setembre.

Any 1913.....	Pessetes	4.886'742'17
Any 1912.....	—	4.513,983'00
Diferencia.....	—	373,339'17

Ingressos del 1 de janer al 30 de setembre

Any 1913.....	Pessetes	114'700'58
Any 1912.....	—	110,753,519'09
Diferencia.....	—	4'044,659'51

Barcelona. 10 d'octubre de 1913.—El secretari del Comitè, *Alfred Foster.*

Imprenta i estereotipia, Fortuny, 2, ter.

Tos - Refredats - Tisi - Dolor - Reuma - Gota

Curació radical i segura prenent el **Terinhol,** 5 pessetes frasc

Milers de casos han obtingut la seva curació amb l'ús de la **Reumaticina,** 4 i 3 pessetes

ESTOMEC sa, COR content, usant la Digestolina, i parlareu així. - 5 pessetes tubu

Punts de venda: Dr. Segalà, Rambla de les Flors, núm. 4; Dr. Serra, Pelai 9; Vda. Alsina, Passatge del Crèdit, 4; Vicens Ferrer; Uriach; Dr. Andreu; Farmacia de la Creu, Escudellers, 75; Viladot; Vidal i Ribas, Sepúlveda, 170, etc.

Li enviarem de franc

Posi vostè en aquest Botlletí son nom y la seva direcció, ho envii, si viu a Madrid, a la «Sociedad General de Publicaciones», Diputació, 211, Barcelona, y rebrà a casa seva un repart de franc de «El Hogar y la Moda» y una entrega de 16 planes cada una, de les obres seguents: «Novísimo Diccionario Enciclopédico Ilustrado», «Historia General de España y de la América española» y una Novela fina, interessant y moral. Tot això setmanal y tot per dos rals al mes, y amb dret a opció, además, a una serie de regals mensuals que li donarem a conèixer. Vostè veu el repart que li enviarem. Si li agrada, s'hi suscriu; y si no, tant amics.

D. _____
que habita a _____ provincia
de _____ carrer o plassa de
_____ núm..... pis.....
desitja rebre un repart de franc, de mostra, de «El Hogar y la Moda» y la seva Biblioteca.

JUGO WINN
padecimiento estómago e intestinos
Probarlo es curar

ESQUELES MORTUORIES
SE N'ADMETEN AN AQUESTA IMPREMPTA, FINS A LES DUES DE LA MATINADA

MÁQUINES PER A FER GEL
NEVERES
DAVID FERRER I C.A S. EN C.
PASSEIG DE GRACIA, NÚM. 94
Barcelona

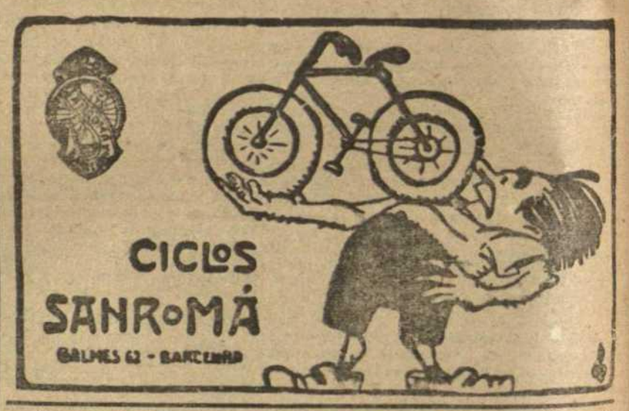

DINER en 1.ª hipoteca i sobre valors des de'l 3 per 100 anual, en lletres a propietaris, industrial i comerciants des de'l 1,2 per 100 al mes.

DINER en 2.ª hipoteca, undo rals, pues indivises, i sobre generes pas a carruatges i tota garantía que convingui. Rambla de Santa Mónica, 4, entresol.

PIANOS Y HARMONIUMS de lloguer, desde 8 fins a 15 pessetes al mes Carrer del Brue, núm. 73, entresol, primera

ENOFOSFORINA SERRA

Tónic - Reconstituient - Remineralitzant

Torna la robustesa, l'alegría, la vitalitat i totes les forces perdudes, ja sigui per un excesiu treball mental o bé per altres causes

A. Serra, Pelai, 9

El : Poble : Català

Diari Federal Nacionalista Republicà

4 i 6 planes.-Plana Econòmica, Deportiva i Literaria els dimarts, dijous i diumenges, respectivament

Redacció i Administració: Carrer de Sant Pau, 6, principal - Teléfon 723. — Impremta: Carrer de Fortuny, 2 ters - Telèfon 2298

Per a anuncis i comunicats, vègint-se tarifes

Anuncis

DE PRIMERA PLANA.	Per ratlla i columna	Pessetes 0'50
DE SEGONA PLANA	" " " "	0'50
DE TERCERA PLANA	" " " "	0'50
DE QUARTA PLANA	" " " "	0'15

Gasetilles

Se publicaràn en la «INFORMACIÓ DE BARCELONA», en la 2.ª 3.ª o 4.ª plana indistintament i amb un guió (—) al davant

Per ratlla Pessetes 1'00

NOTES ÚTILS	Per ratlla	Pessetes 0'65
REMITITS	" "	" 0'65
OFICIALS	" "	" 0'30
JUDICIALS	" "	" 0'30
ESPECTACLES	" "	" 0'15

Descomptes especials segons el nombre d'insercions